

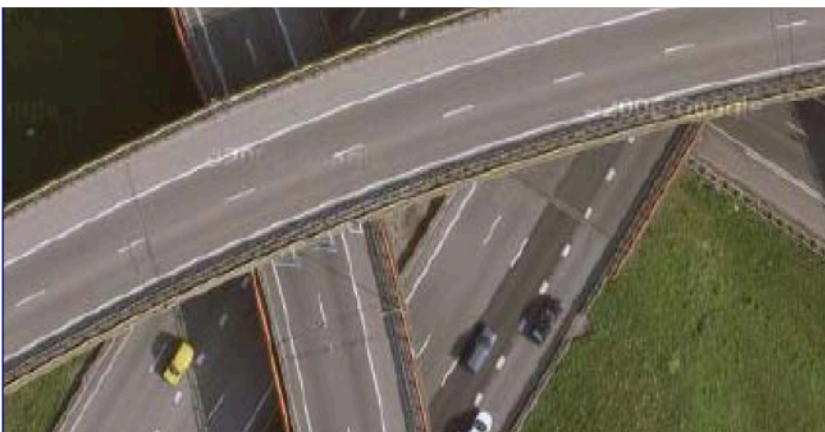
Doorgaand
verkeer variant 2:
uitplaatsen

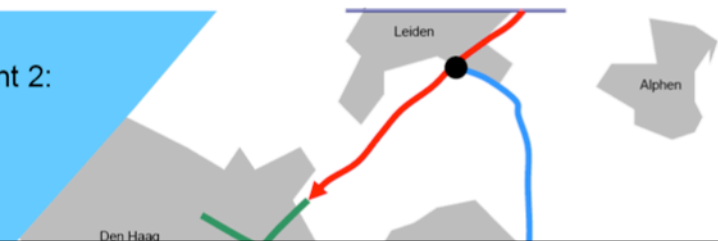
CTB1420-14 Transport & Planning

Netwerken en netwerkontwerp

Rob van Nes, Transport & Planning
29-08-18

Doorgaand
verkeer variant 2:
uitplaatsen

Agenda netwerken en netwerkontwerp

- Netwerken
  - Netwerkkarakteristieken: kort overzicht
  - Functie en hiërarchie
    - Extra: Verknoping van vervoersystemen
  - Netwerkanalyse
- Netwerkontwerp
  - Ontwerpprobleem
  - TNO-ontwerpmethodiek

2.

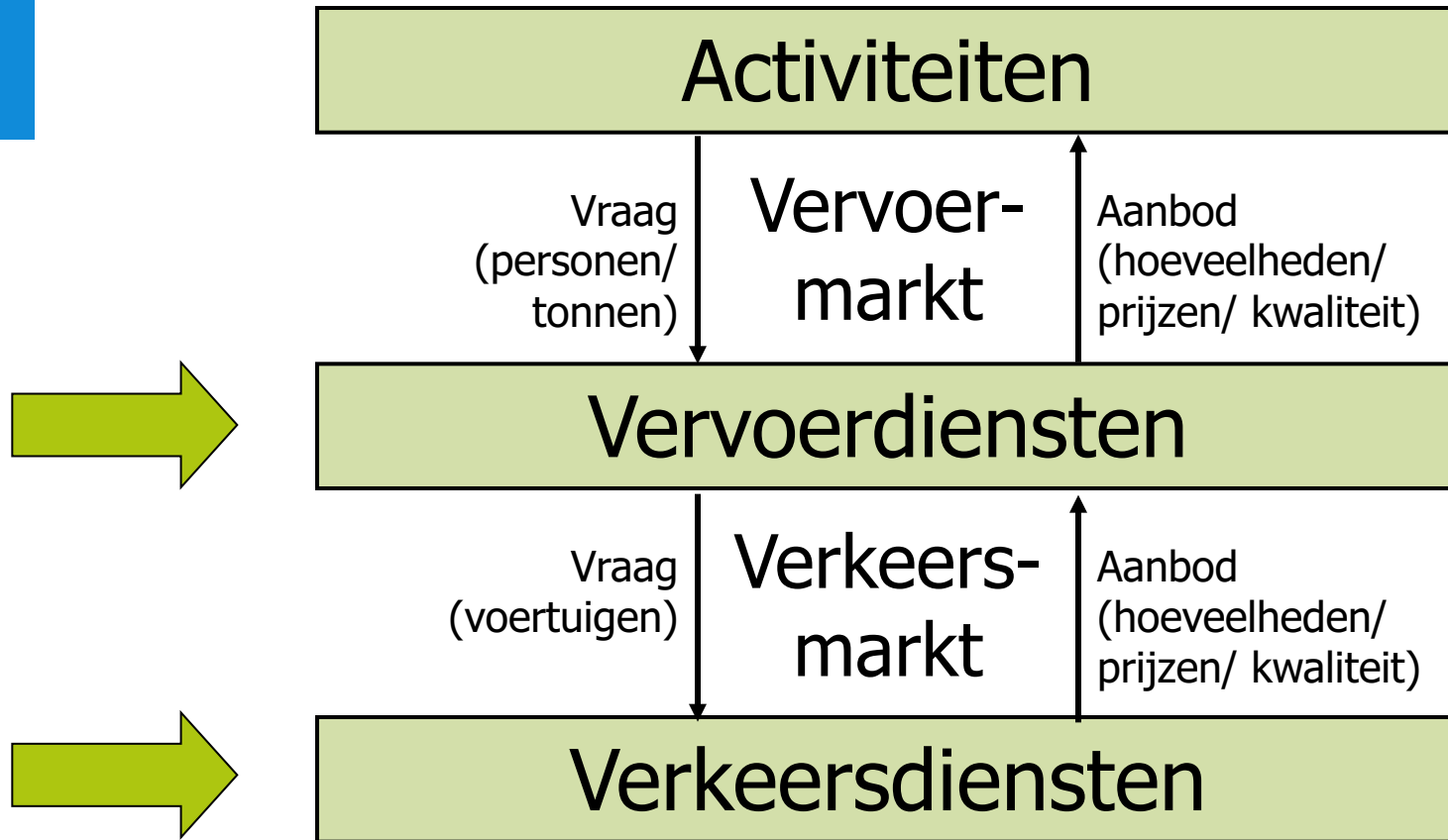
Netwerkkarakteristieken: kort overzicht

Voornaamste karakteristieken

- Type netwerk
- Netwerkelementen
- Netwerkvorm
  - Elk met eigen voor- en nadelen
- Netwerkligging
- Netwerkrobuustheid

TRAIL-lagenmodel en netwerken

Elementen netwerken

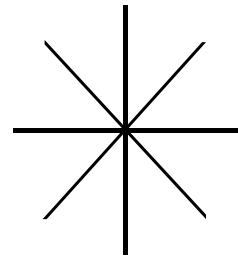
Vervoerdiensten

- (*Knopen*)
- Toegangspunten
- (*Schakels*)
- Lijnen
- Dienstregeling
  - Inclusief buffers

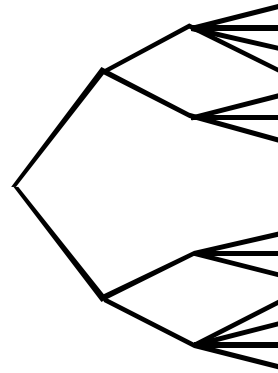
Verkeersdiensten

- Knooppunten
- Toegangspunten
- Schakels
- Buffers
  - Tijdens verplaatsing
  - Voor en na verplaatsingen

Vorm: Open en gesloten netwerken

Radiaal

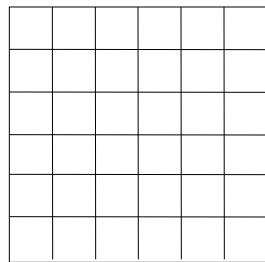

Vertakking

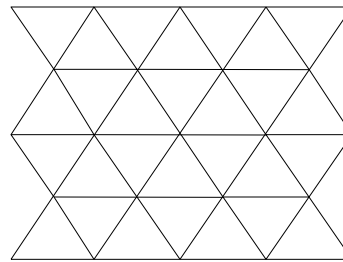

Lineair

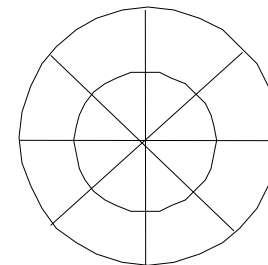
Wanneer kies je voor open netwerken en wanneer voor gesloten netwerken?

Grid

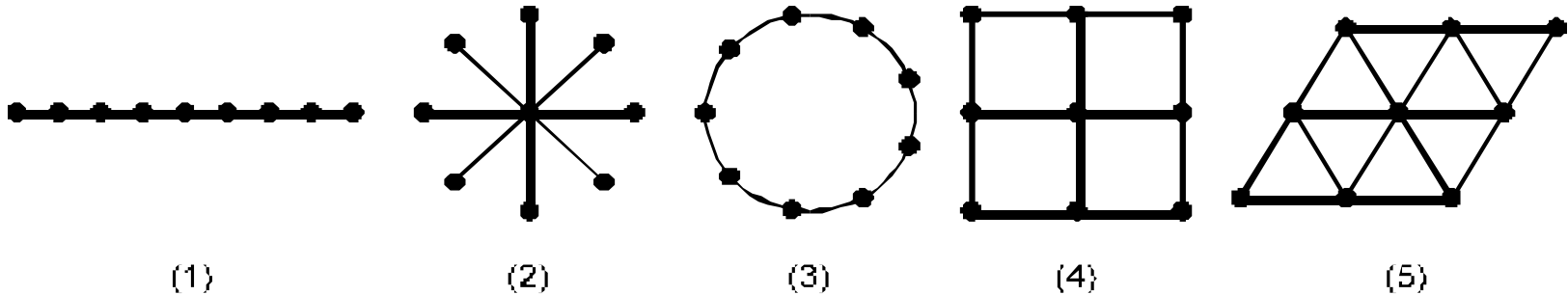

Driehoek

Ring-radiaal

Vergelijking netwerkvormen (Bolt)

Variabele kosten / Gebruikskosten

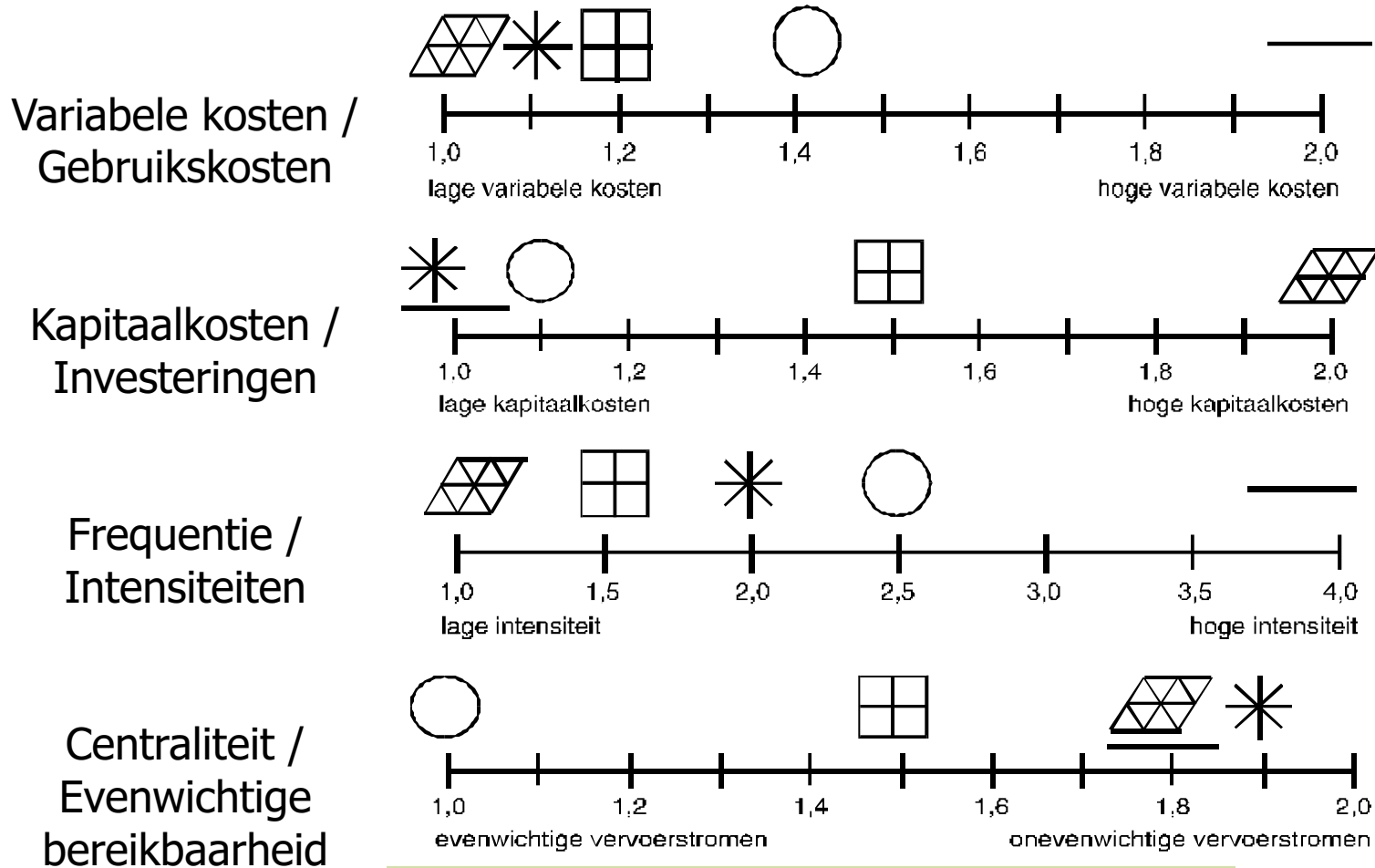
Kapitaalkosten / Investerings

Frequentie / Intensiteiten

Centraliteit / Evenwichtige bereikbaarheid

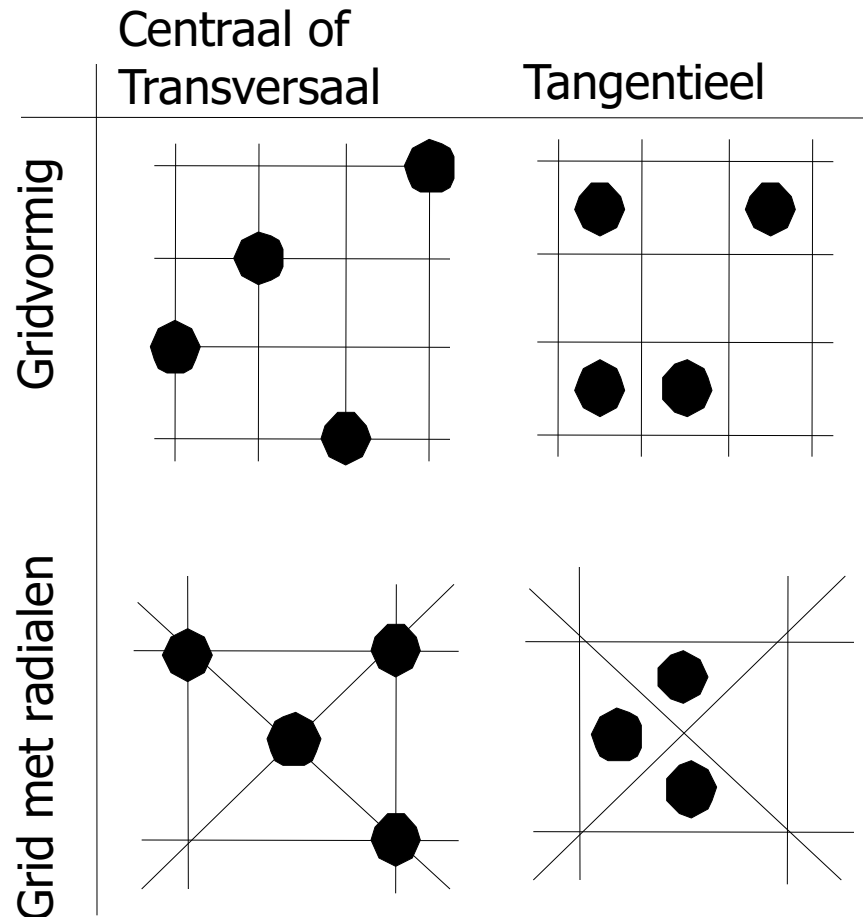

Resultaat vergelijking (Bolt)

Methodologisch correcte vergelijking?

Netwerkligging

Wanneer wil je een centrale ligging en wanneer een tangentiële ligging?

Robuustheid netwerk

- Mate van functiebehoud bij onvoorziene omstandigheden
- Netwerkeigenschappen:
  - Alternatieve routes in het netwerk
  - Kwetsbaarheid schakels
  - Reservecapaciteit schakels
  - Herstelsnelheid

3.

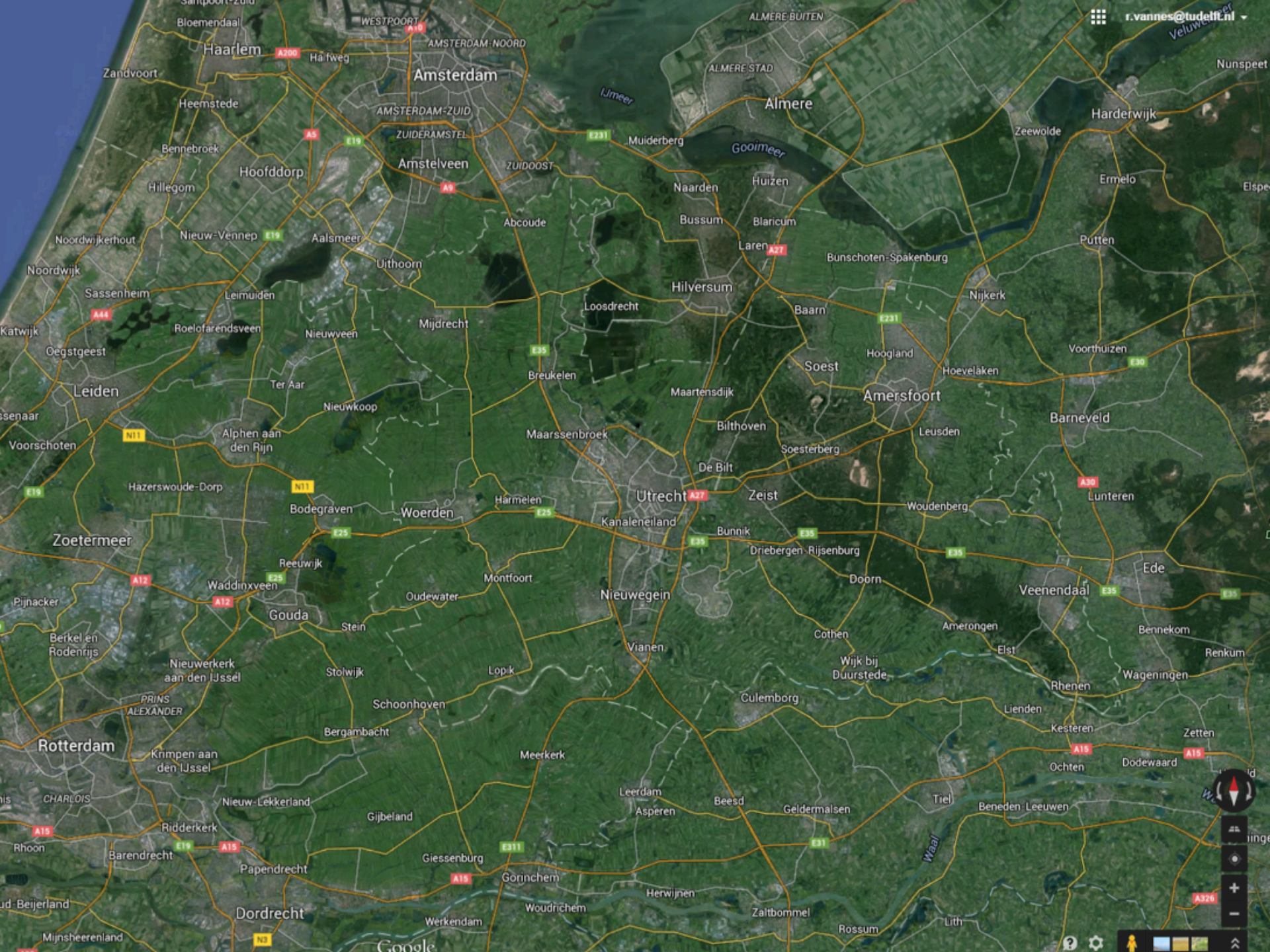
Functie en hiërarchie

Map showing major cities and regions in the Netherlands and Germany, including Amsterdam, Rotterdam, The Hague, Groningen, and Düsseldorf. The map displays a dense network of roads and highways, with major roads highlighted in orange and green. The IJsselmeer is visible in the north-central region.

Navigation controls including a compass, zoom in (+) and zoom out (-) buttons, a street view icon, and a Gumi logo.

Haarlem

Amsterdam

Almere

Harderwijk

Hoofddorp

Amstelveen

Naarden

Ermelo

Nieuw-Vennep

Abcoude

Hilversum

Putten

Leiden

Mijdrecht

Amersfoort

Barneveld

Alphen aan den Rijn

Woerden

Utrecht

Lunteren

Zoetermeer

Gouda

Nieuwegein

Veenendaal

Rotterdam

Schoonhoven

Culemborg

Rhenen

Dordrecht

Gijbeland

Leerdam

Geldermalsen

Beneden Leeuwen

Papendrecht

Giensburg

Gorinchem

Beesd

Zaltbommel

Rossum

Dordrecht

Werkendam

Woudrichem

Herwijnen

Lith

Navigation controls including a compass, a location pin, a zoom in (+) and zoom out (-) button, and a street view icon.

Netwerkfunctie en hiërarchie

- Functie van een netwerkniveau is het verbinden van
  - kernen op het bijbehorende ruimtelijke niveau onderling en
  - met kernen van het opeenvolgende ruimtelijke niveau
- Dus op elk niveau een eigen kaart met eigen schaal!
  - Netwerk plus bijbehorende kernen
- En op elk niveau eigen eisen aan kwaliteit!

Hiërarchie in netwerken is natuurlijk fenomeen

Stel

- Geheel egaal gridpatroon
- Ruimtelijke egaal verdeelde vervoervraag

Resultaat

- 1 homogeen netwerk

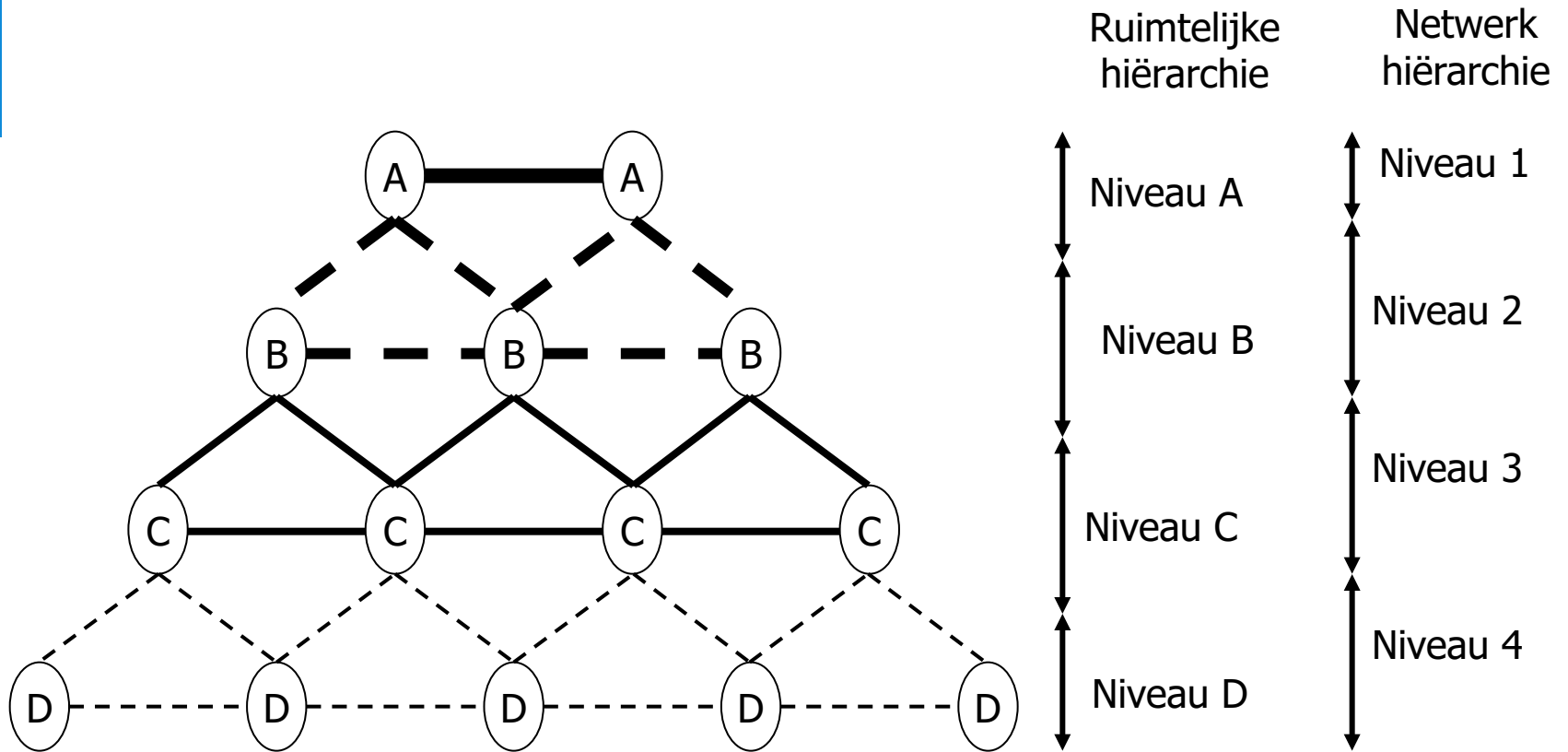
Echter

- Reizigersvoorkeuren
- Centra in vraag
- Variatie in schakels
- Samen reizen

Resultaat

- 2 netwerken:
  - Veel gebruikt
  - Weinig gebruikt

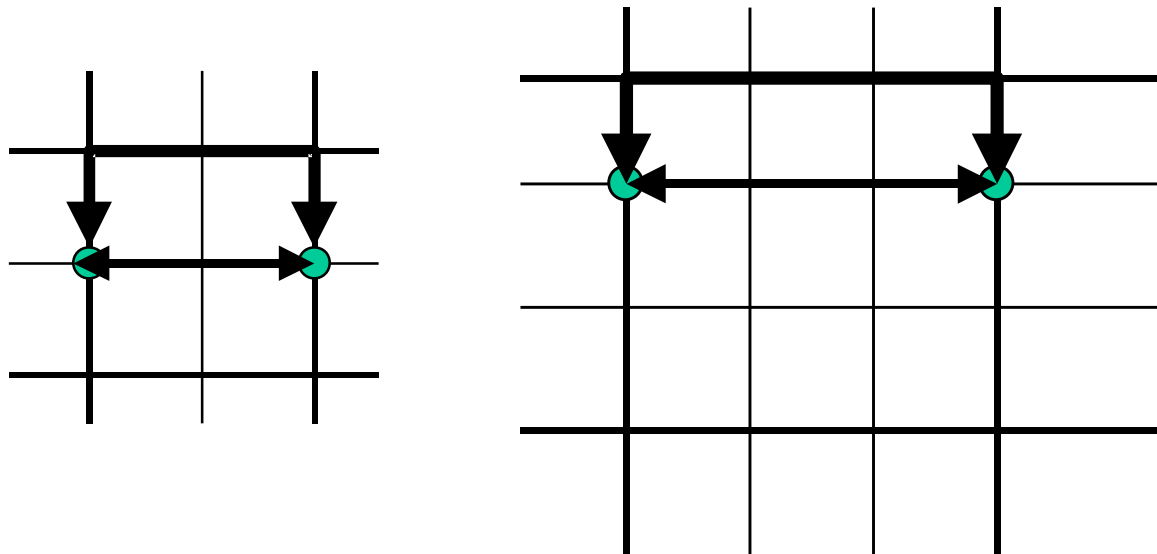
Hiërarchische structuur

Mogelijke indeling schaalniveaus

Netwerk niveau	Ruimtelijk schaalniveau	Maaswijdte [km]	Afstand toegangspunten [km]	Snelheid [km/h]
Stedelijk				
Straat	Wijk	1	0,3	20
Hoofdweg	Stadsdeel	3	1	35
Stadsautoweg	'Stad'	10	3	55
Interstedelijk				
Lokaal	Dorp	3	1	35-40
Regionaal	Plaats	10	3	60-70
Interregionaal	Stad	30	10	100-120
Nationaal	Agglomeratie	-	-	-
Internationaal	Metropool	-	-	-

Mogelijk mechanisme: Eliminatie van kortsluitingen

Wegafstand	2	3	4	5	6	7	8
Snelheid	2	1.67	2	1.8	2	1.86	2

Minimale factor voor de snelheid op het hogere netwerkniveau

Mogelijke invalshoek: Ontwerpen van een nieuw niveau

- Stel een rasternetwerk van 'regionale' wegen
  - Maaswijdte van 10 kilometer
  - 80 km/h wegen met 1 rijstrook per richting
- Voeg toe een een rasternetwerk van 'nationale' wegen
  - 120 km/h wegen met 2 rijstroken per richting
- Optimale maaswijdte?

Beoordelingscriterium

Kosten

- Investeringskosten
  - Wegen, aansluitingen, kruispunten
- Onderhoudskosten
  - Percentage van investeringen

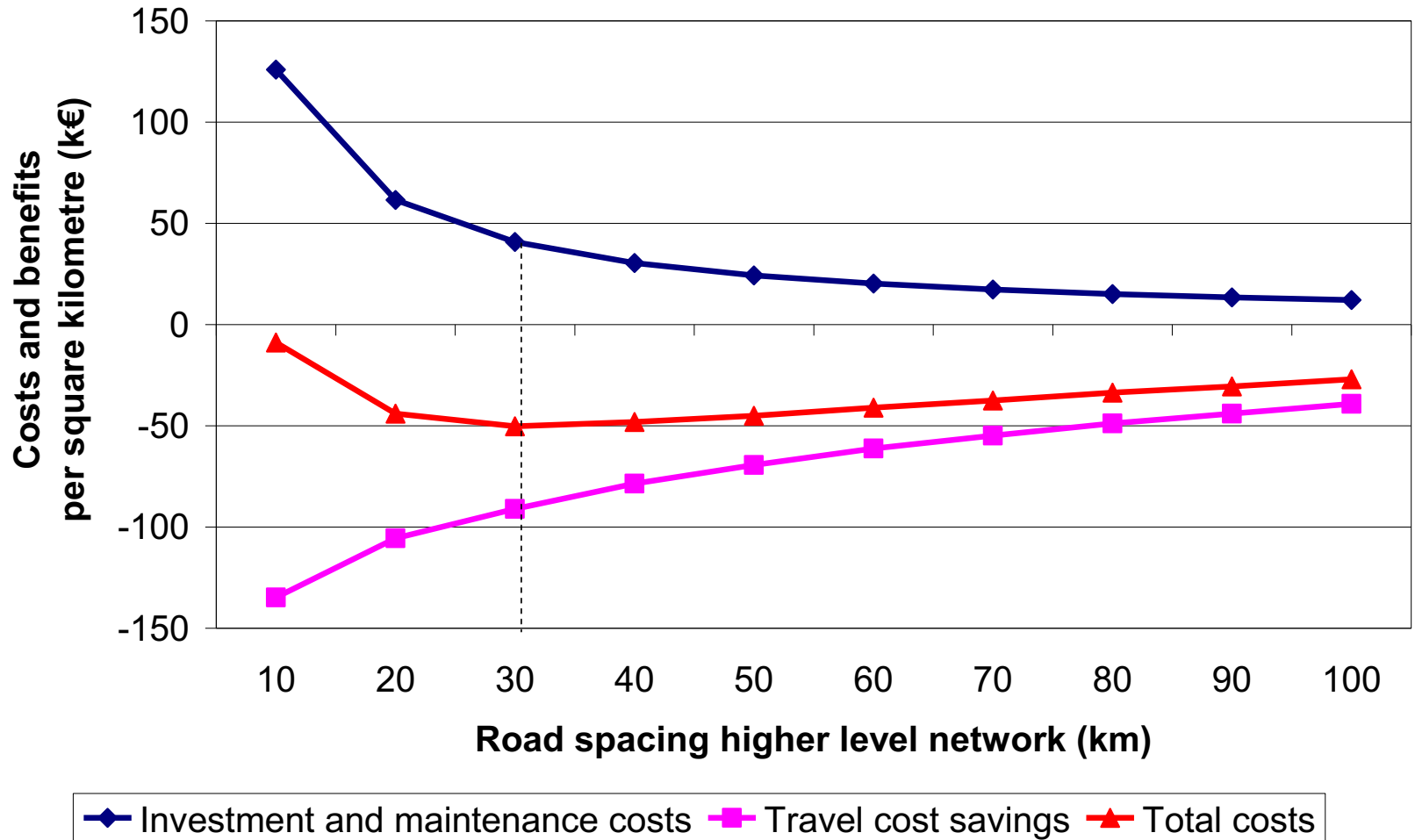
Opbrengsten

- Reistijdreductie
  - Ritlengteverdeling

Minimalisatie totale kosten

Resultaten voor Nederland

Implicaties voor wegennetwerken

- Snelwegen hebben teveel aansluitingen, vooral in stedelijke gebieden:
  - Praktijk: 2 tot 4 km
  - Theorie: 10 km
- Supersnelwegen:
  - Wegafstand van 100 km
  - Gemiddelde snelheid van 200 km/h

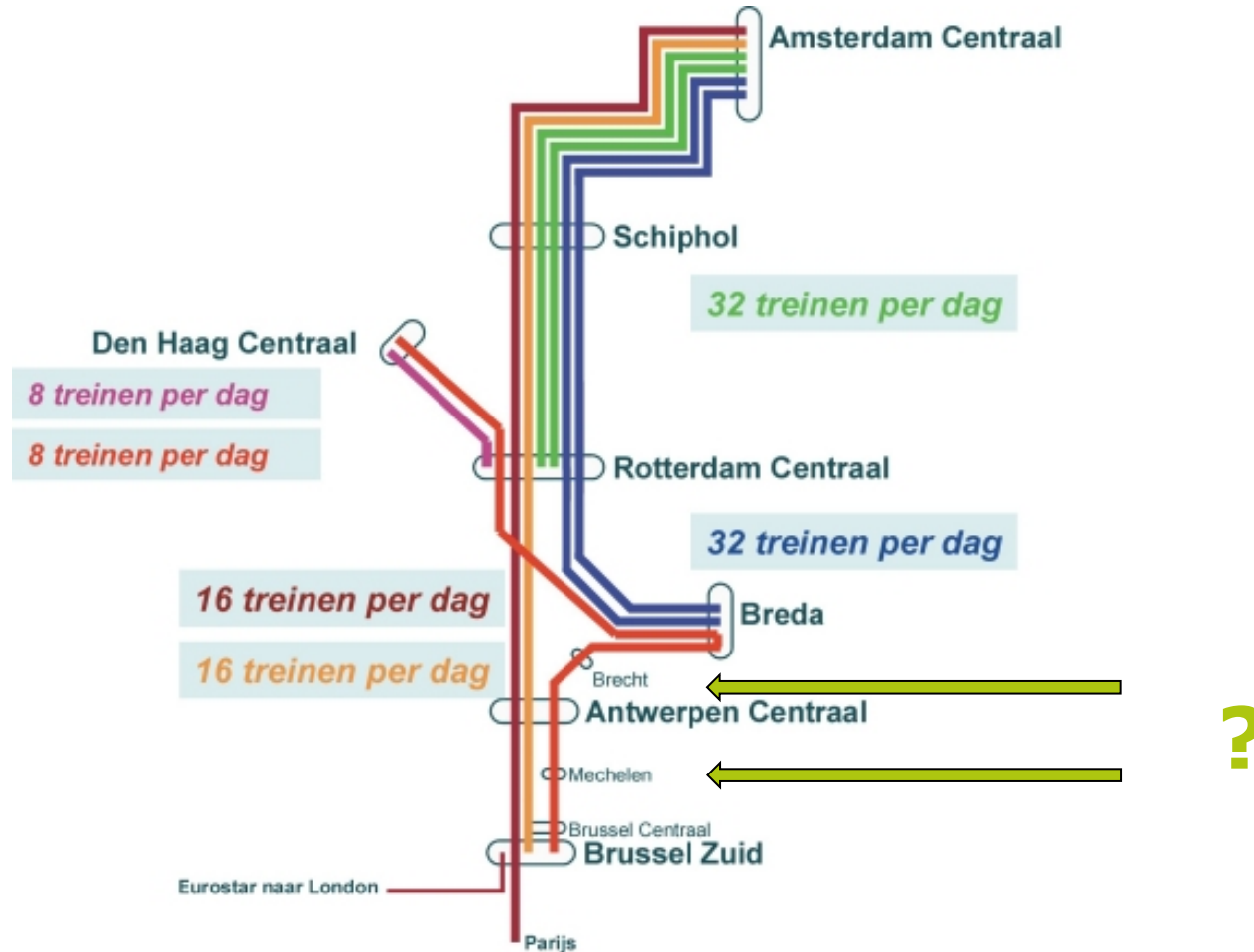
Factor 3 geldt ook voor openbaar vervoer!

Mogelijke indeling voor OV

Netwerk niveau	Ruimtelijk schaalniveau	Lijn- afstand [km]	Halte- afstand [km]	Snelheid [km/h]
Stedelijk				
Stadsvervoer	Wijk	0,6 – 0,8	0,6	20
'Metro' plus ...	Stadsdeel	Radiaal	2	35
'Stadsspoor' plus ...	'Stad'	Radiaal	6	55
Interstedelijk				
Lokaal	Dorp	3	3	30
Regionaal	Plaats	10	10	50
Interregionaal	Stad	30	30	85
Nationaal	Agglomeratie	100	100	140
Internationaal	Metropool	300	300	235

Consistent met hiërarchie concept?

Opmerkingen bij hiërarchie in verkeer en vervoersystemen

- Analyses: schaalfactor 3 voor maaswijdte
- RO is vaak leidend
- Top down aanpak

- Factor 3 is een manier van kijken
  - Biedt analysekader => kijk vooral waarom het niet zo is

- Waarom is het vaak anders:
  - Historische ontwikkeling: transitiekosten
  - Dubbelgebruik: kosten infrastructuur
  - Stedelijke infrastructuur heeft niet alleen verkeersfunctie

3 .extra

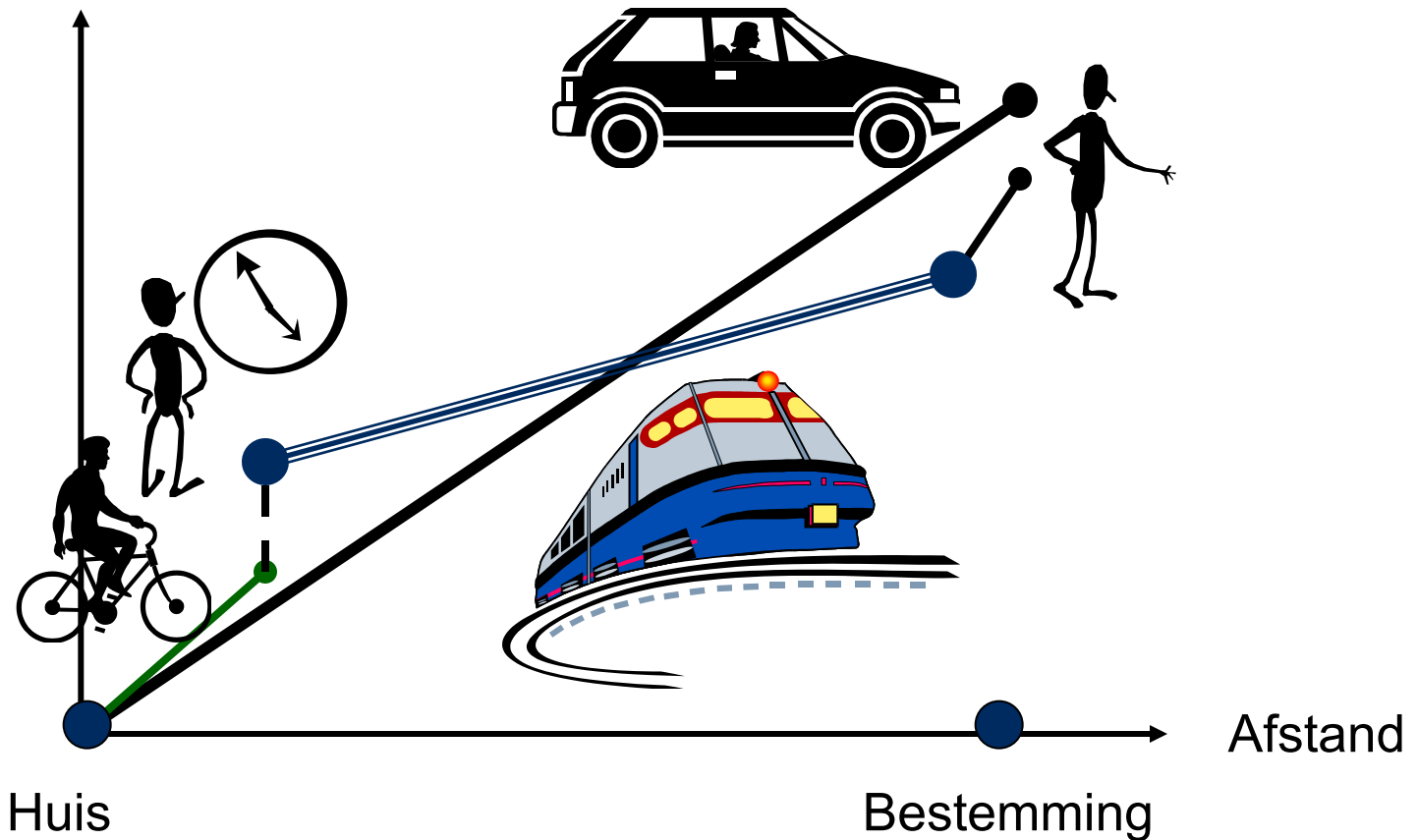

Verknoping van vervoersystemen

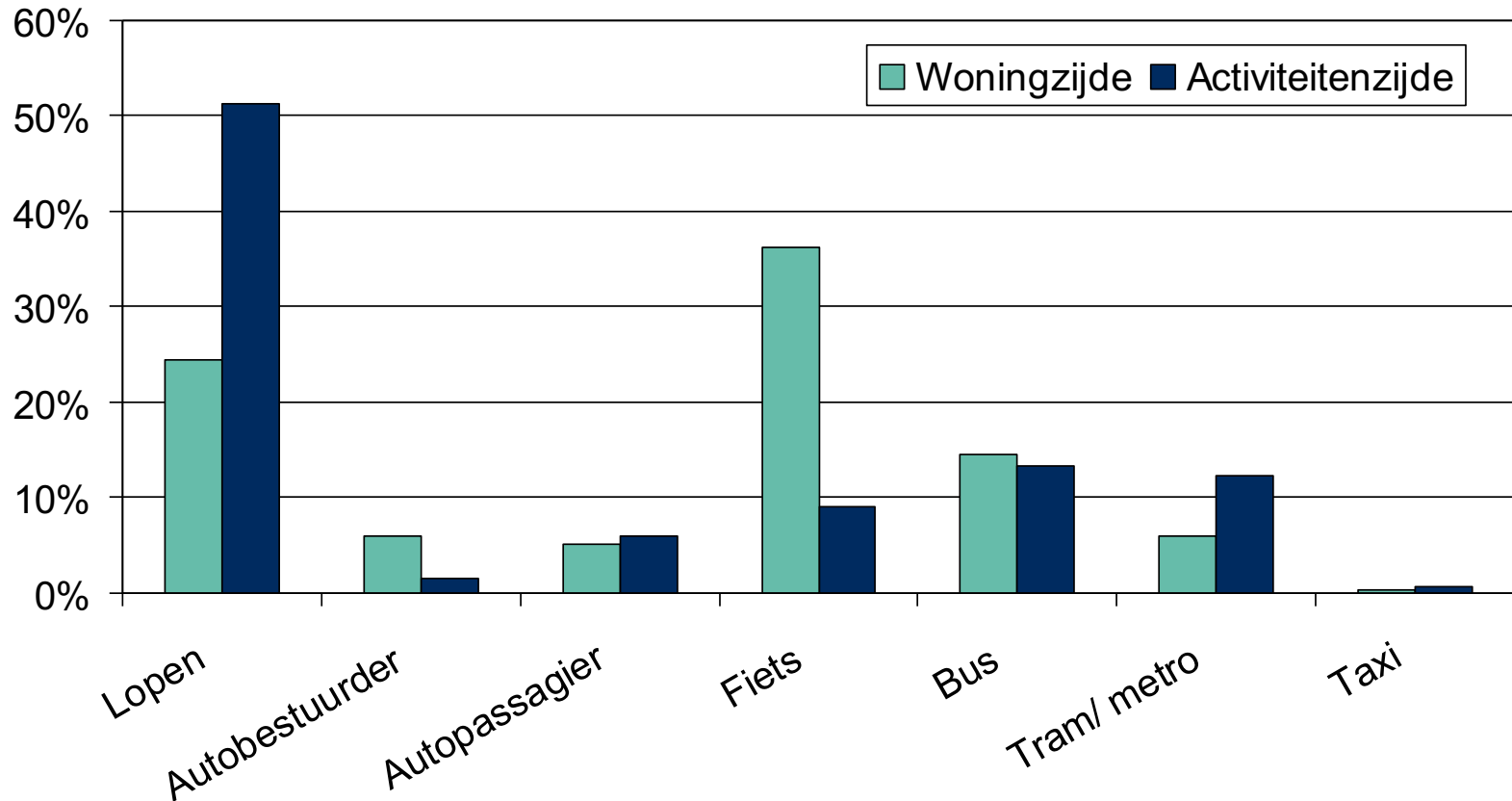

Multimodaal verplaatsen

Tijden/
kosten

Voor- en natransport multimodaal

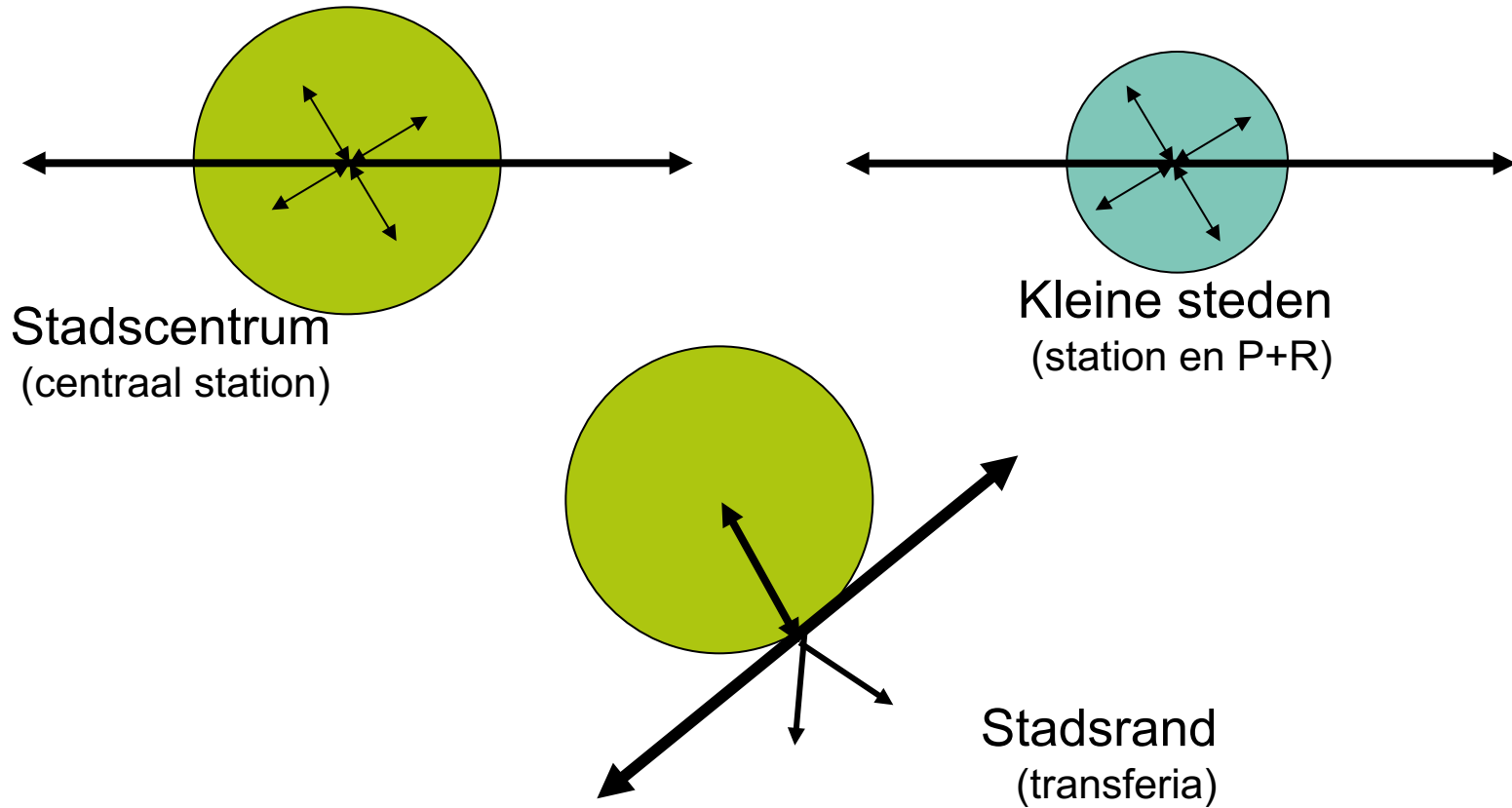

Multimodale verplaatsingen

- Slechts 3% van de verplaatsingen is multimodaal
  - nog steeds 1,7 miljoen verplaatsingen per dag
- Belangrijk voor lange afstandsverplaatsingen (15%)
  - 80% van de treinverplaatsingen is multimodaal
- Belangrijk voor toegankelijkheid grote steden (20%)

3 typen multimodale overstappunten

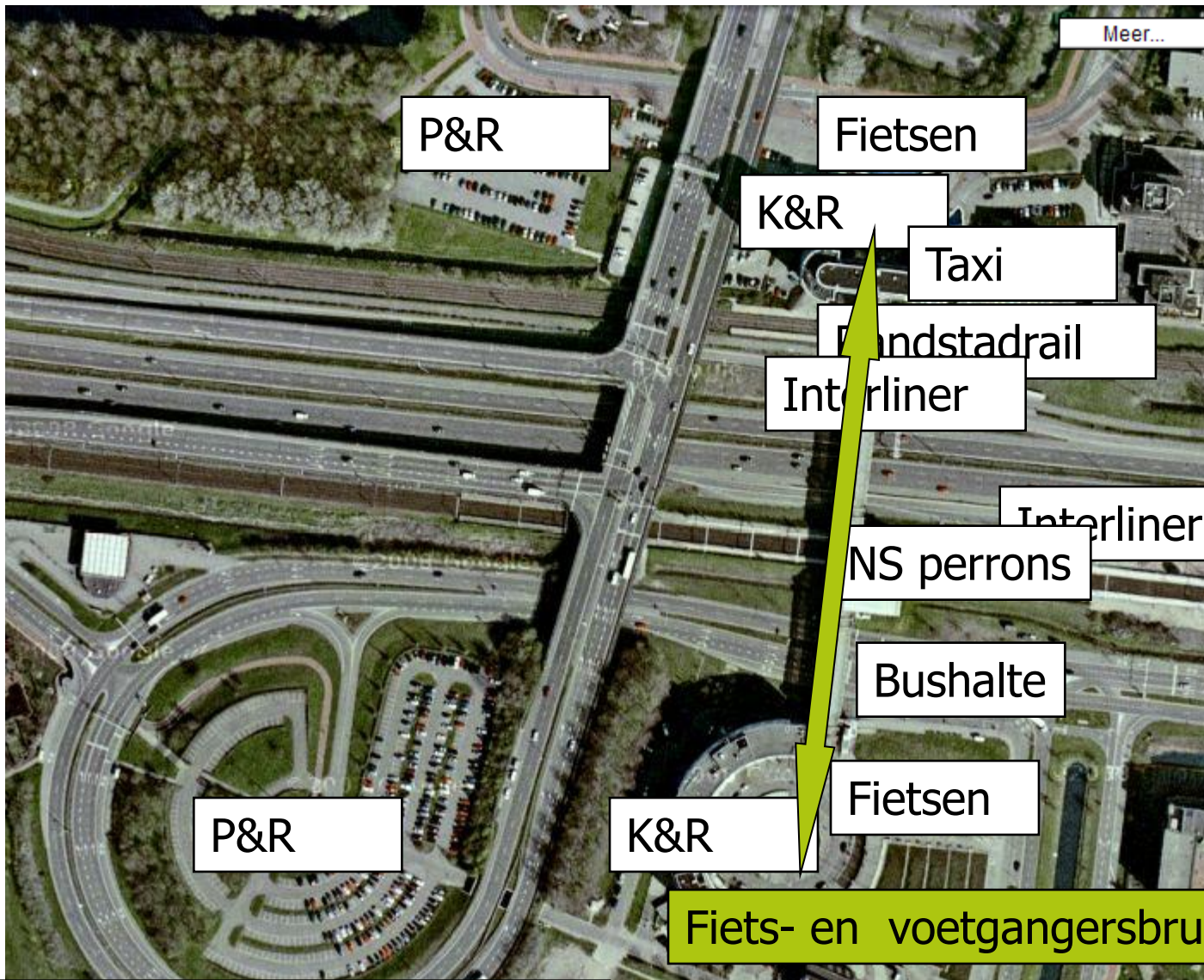
Utrecht CS: vervoersystemen

Openbaar vervoer

- Internationale trein
- Intercity
- Sprinter
- Sneltram
- Interliner
- Streekbus
- Stadsbus
- Treintaxi
- Taxi

Privaat vervoer

- Auto (bestuurder)
- Auto passagier
- Motor
- Brommer
- Fiets (veel fiets)
- Lopen

Geen dienstregelingbuffers!

Consequenties voor station

- Ruimte voor essentiële verkeersfuncties
  - Buffers, infrastructuur
- Ruimte voor extra verkeers- en vervoerfuncties
  - Logistieke processen, passages
- Ruimte voor essentiële vervoersfuncties
  - Toegangspunten, interactie tussen toegangspunten
- Plus ruimte voor activiteiten

4.

Netwerkanalyse

Netwerkanalyse: te stellen vragen

- Vervoerdienstnetwerk of verkeersdienstnetwerk?
- Wat is de functie van het netwerk?
- Wat is het ruimtelijk schaalniveau van het netwerk, en voldoet het netwerk aan de kenmerken van het schaalniveau
- Wat is de netwerkvorm, en sluit dat aan bij de functie van het netwerk?
- Wat is de ligging van het netwerk?
- Wat is de robuustheid van het netwerk?

- Samengevat: wat zijn de sterke punten van het netwerk en wat zijn de zwakke punten?

Voor 2 netwerkniveaus!

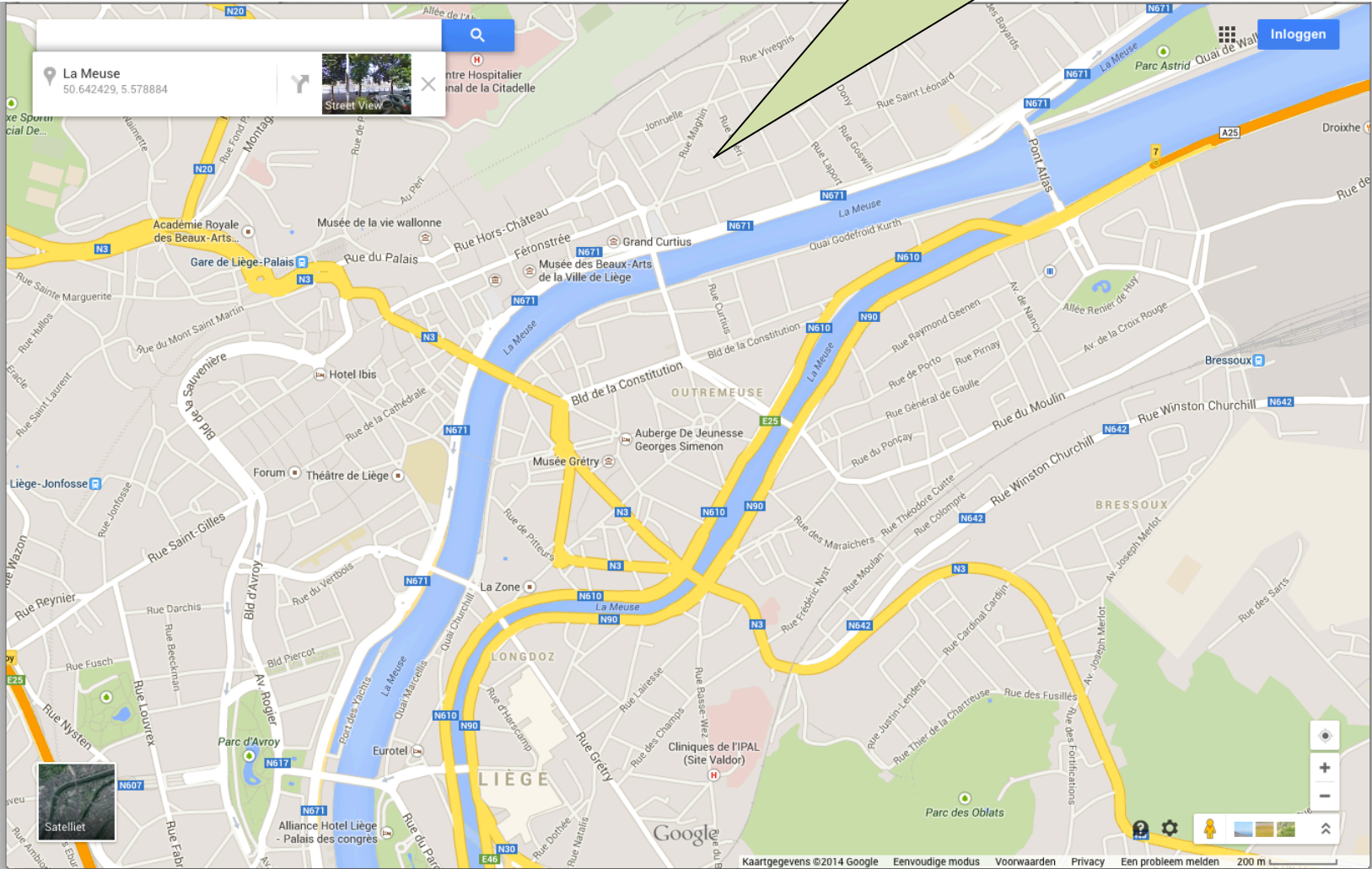
Luik, Liège, Lüttich

1775

Centrum

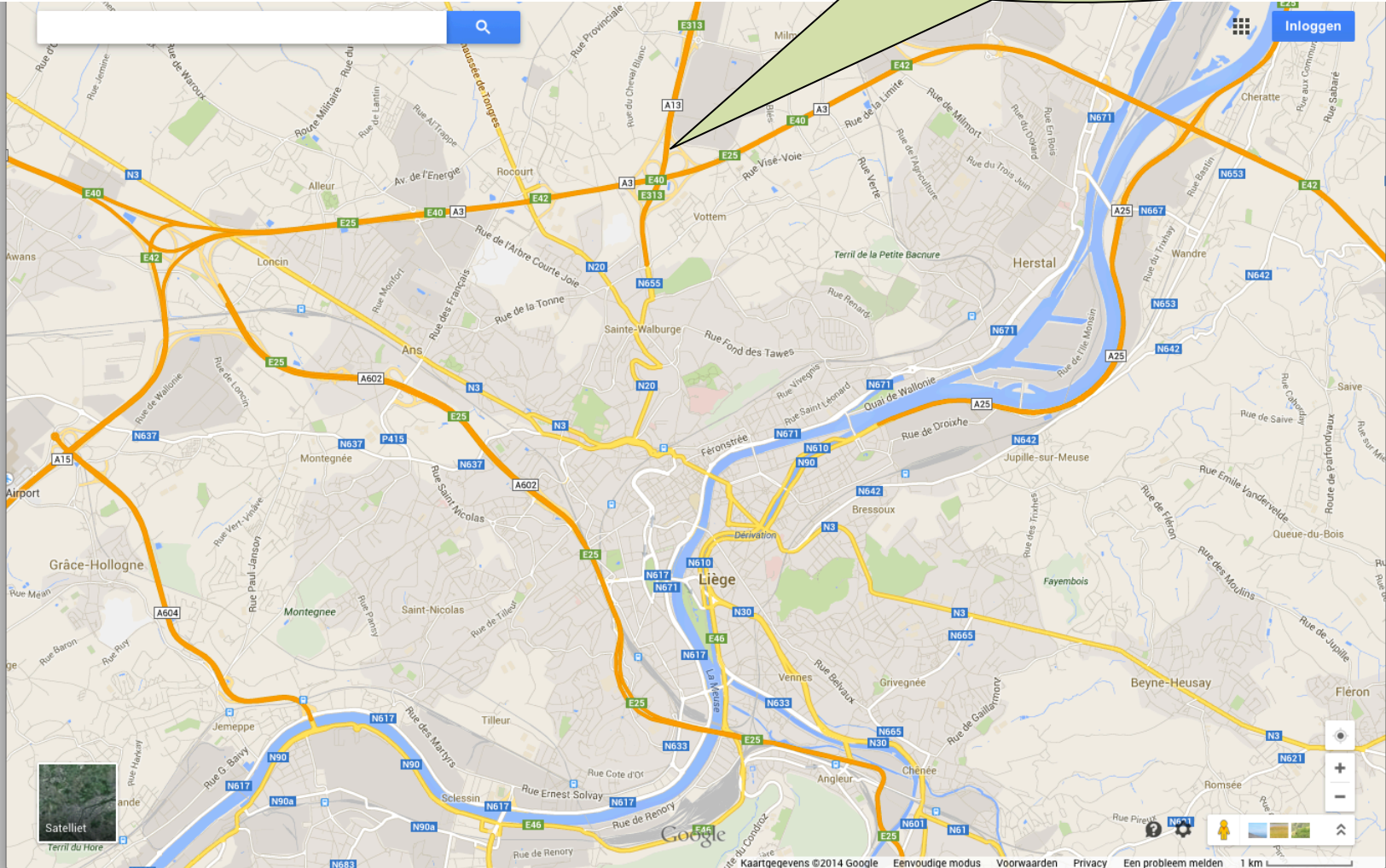
Gesloten netwerken in de stad
(dunne en dikke witte lijnen)
Hoofdwegen (geel) radiaal?

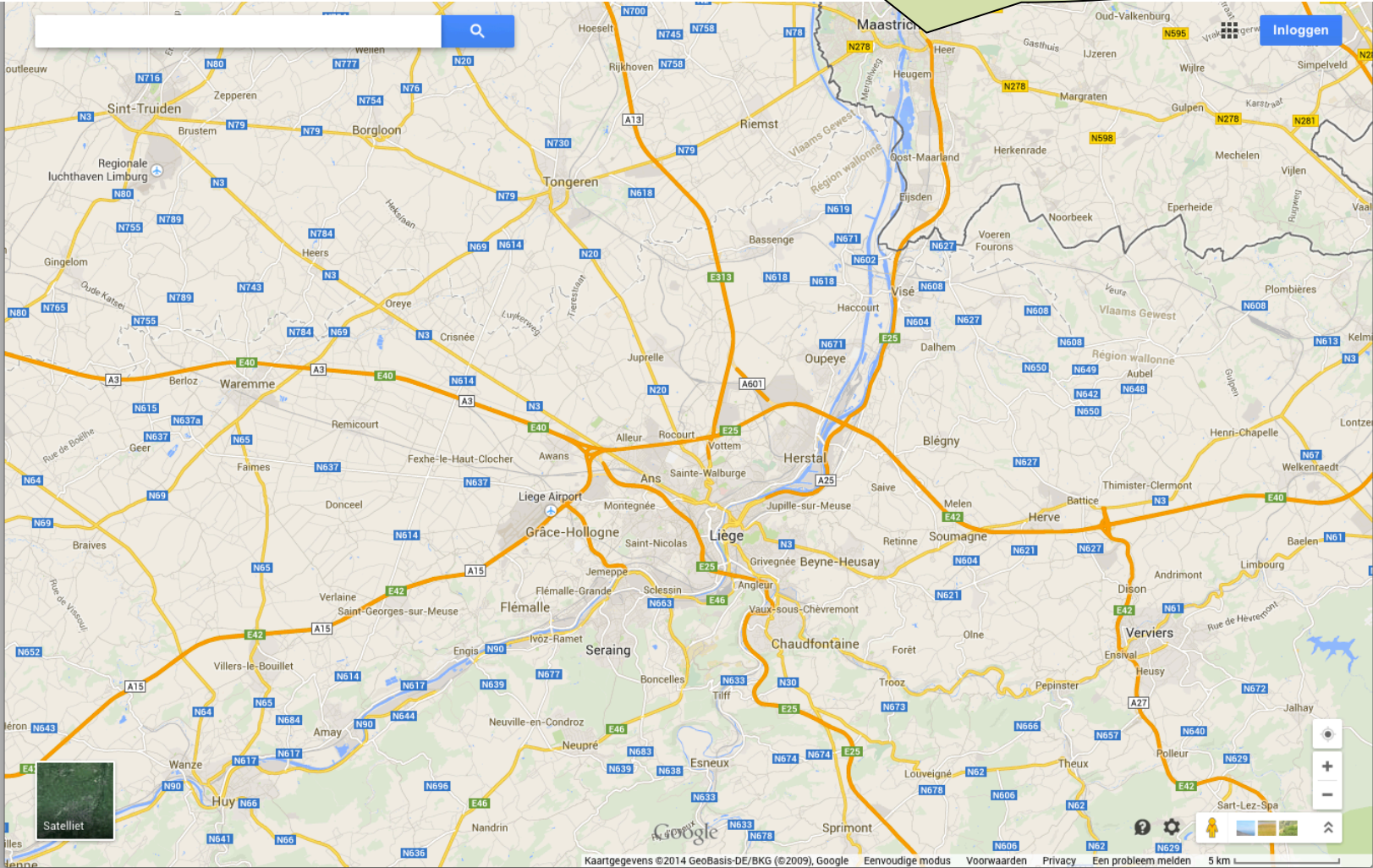
Stad

Hoofdwegen stad inderdaad radiaal,
Snelwegen, onduidelijk. Ligging
tangentieel en centraal!
Check afstanden toegangspunten

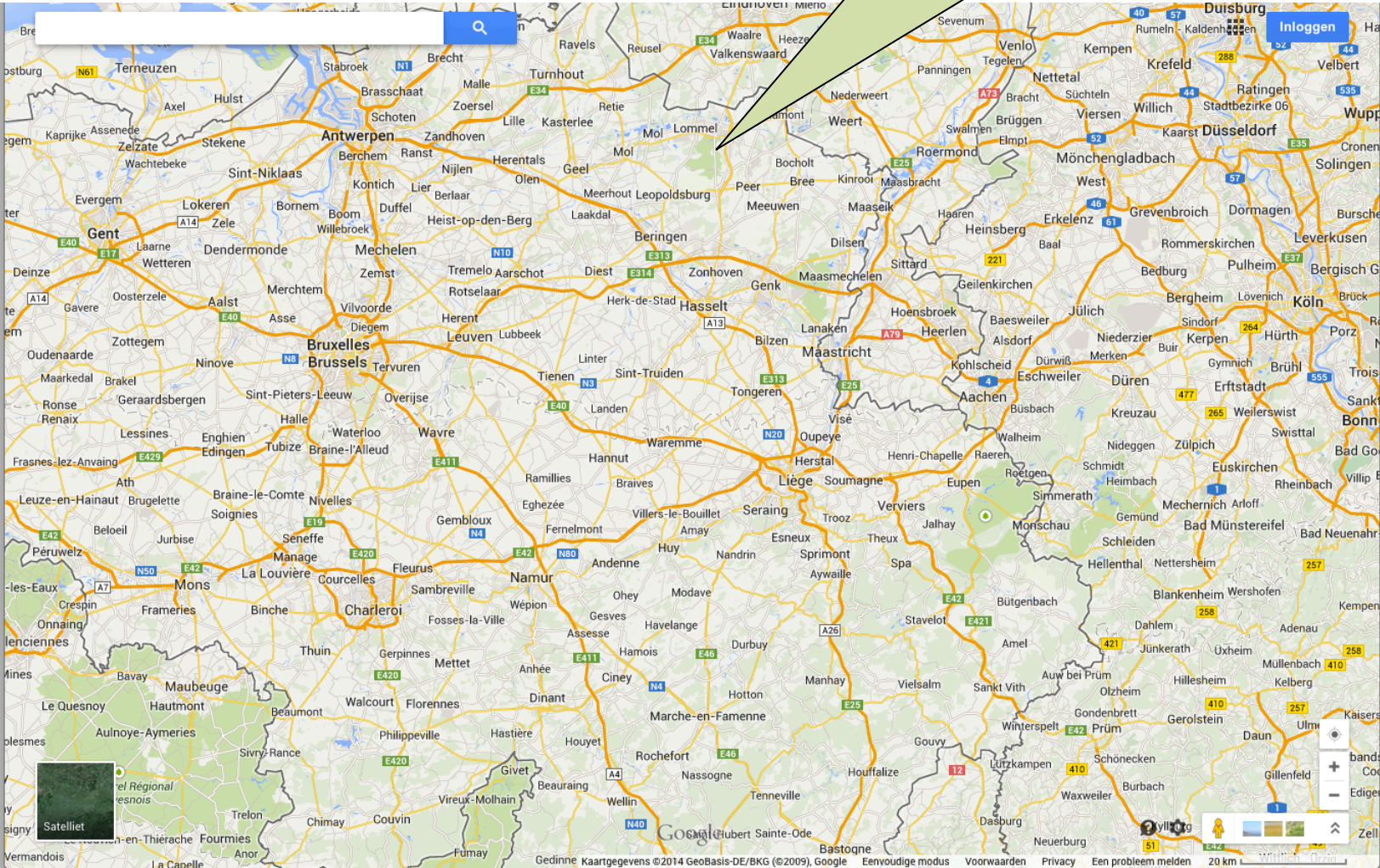
Regio

Snelwegen lijken radiaal,
Echter maar 2 grote kernen
(geen 10!) op deze kaart
(Luik en Maastricht)

Land

Verder uitzoomen geeft voldoende kernen en laat een driehoeknetwerk zien met Luik op een druk 'kruispunt'

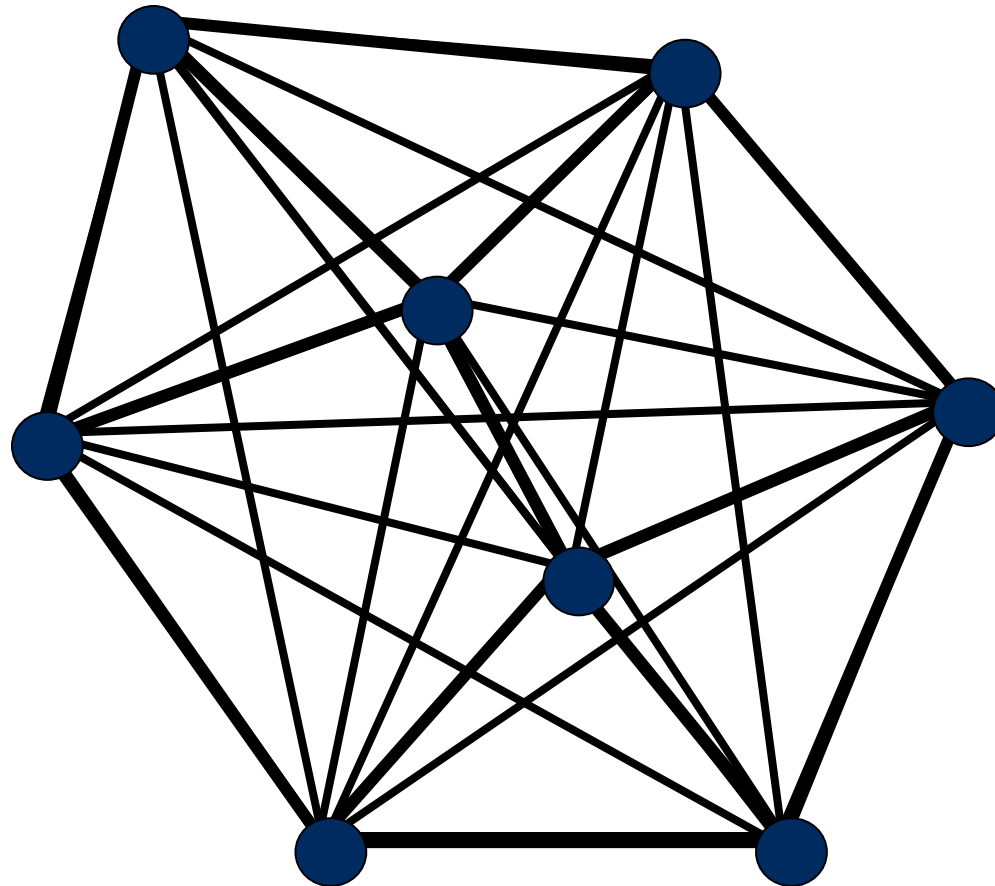
5.

Netwerkontwerpprobleem

Netwerkontwerpprobleem

Hoofddilemma

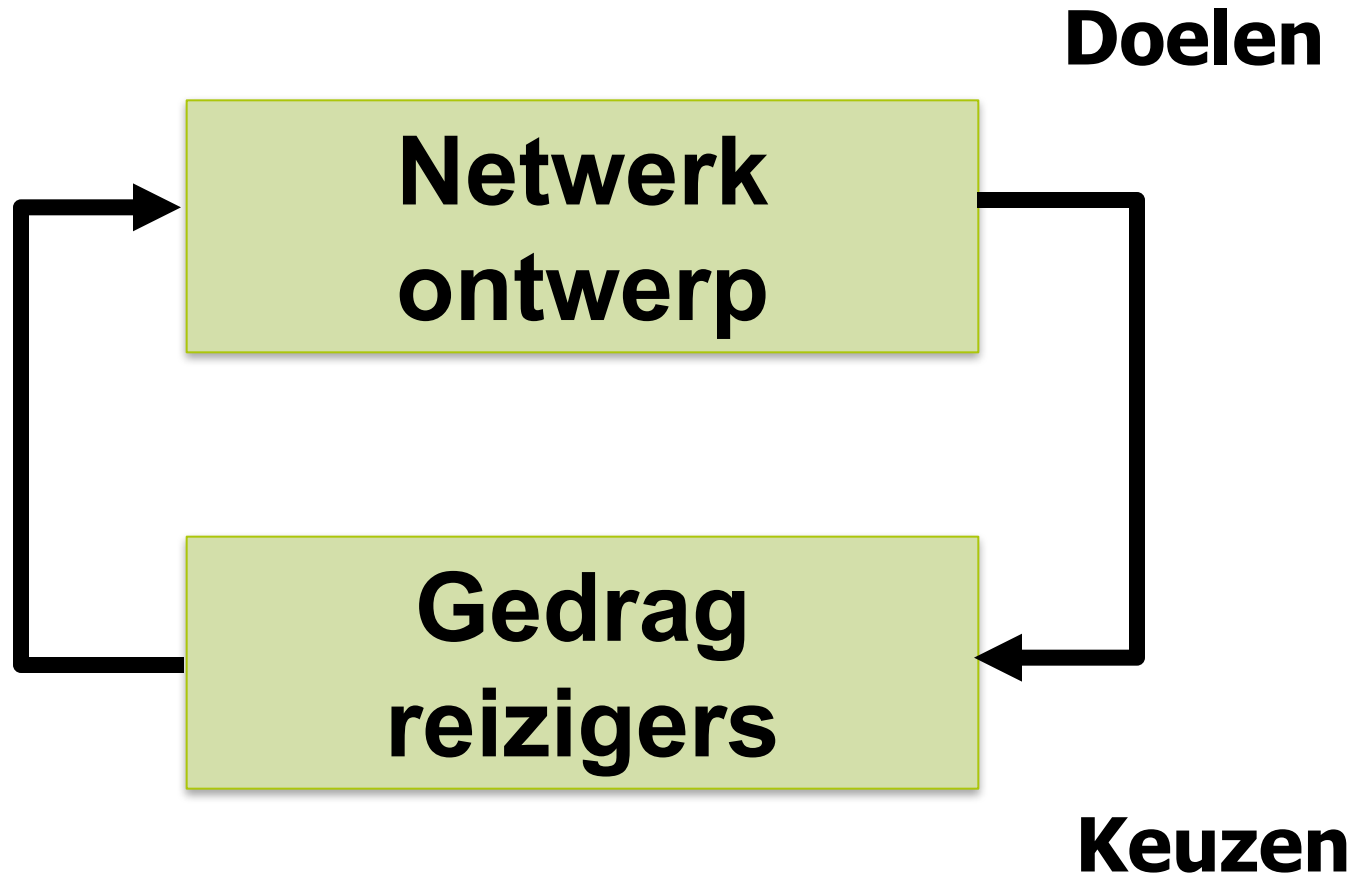
Gebruikers: reistijd

versus

Investeerder/exploitant : kosten

Optimum/compromis: Minimalisatie totale kosten
=> Kosten voor de reiziger + Kosten investeerder
=> $\text{Reistijd} * \text{Reizigers} * \text{VoT} + \text{Bouw- en Onderhoudskosten}$

Probleemstructuur

Autosnelwegen.nl

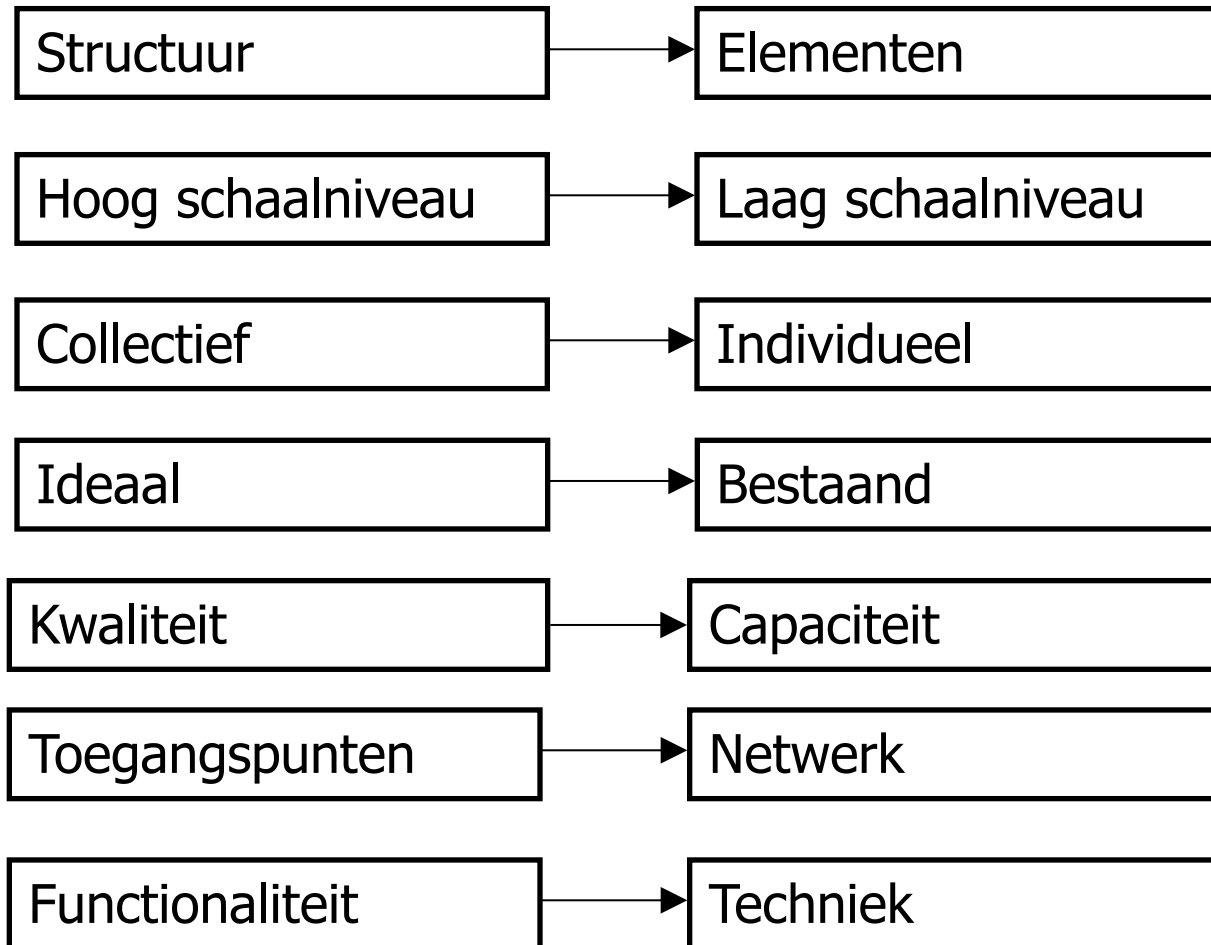
6.

Ontwerpmethodiek TNO

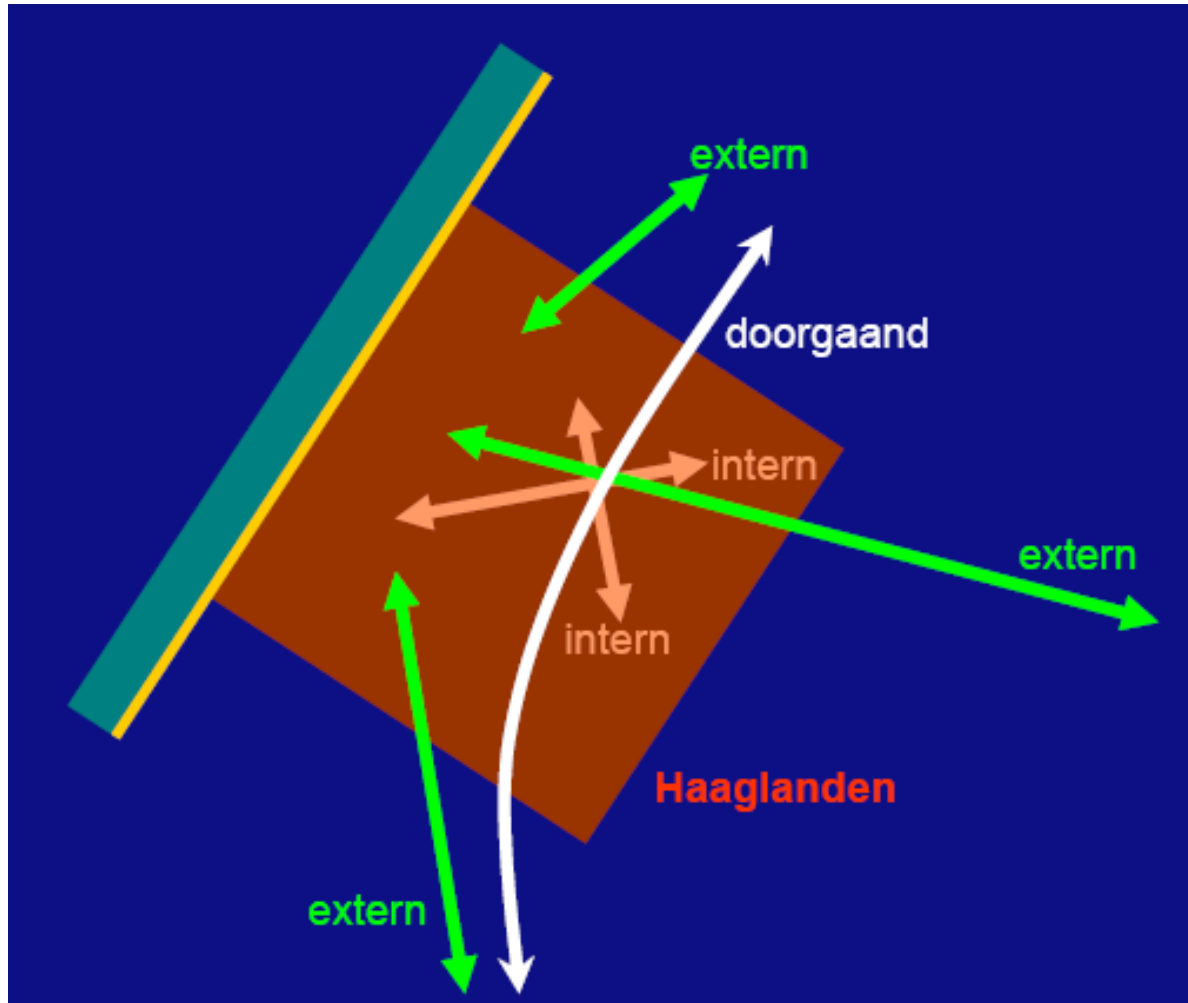
Hoofdprincipes

Vorm en functie: Prins Clausplein

Funcities HWN Haaglanden

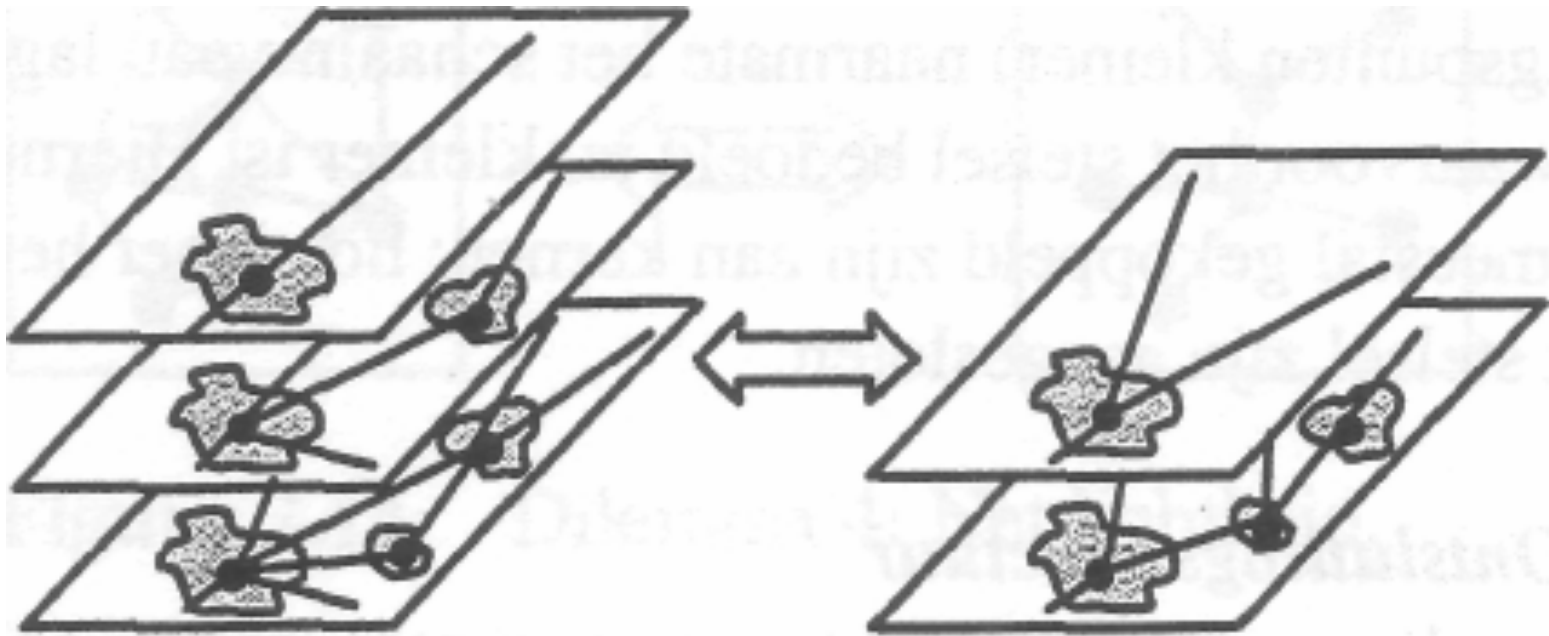

Conclusie
analyse:
Clausplein is
lokaal knooppunt

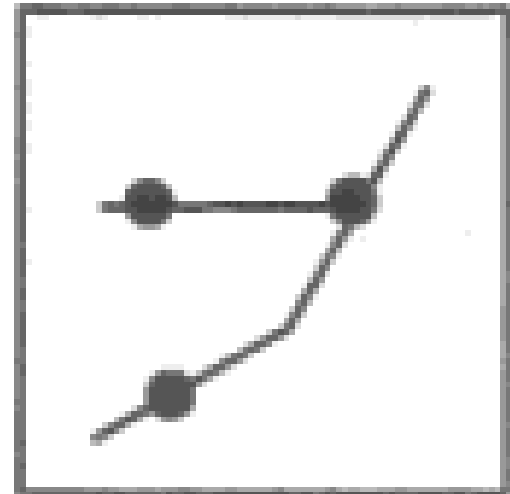
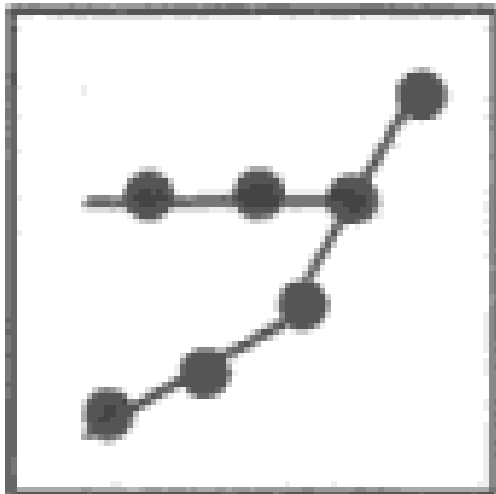
Netwerkdilemma's

1. Schaalniveaus
2. Toegangspunten
3. Ligging
4. Netwerkdichtheid
5. Realiteit

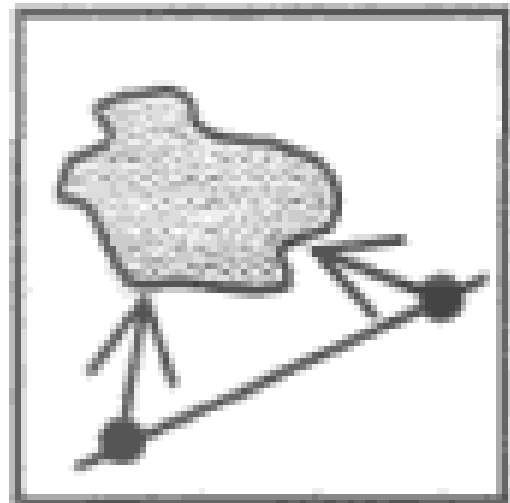
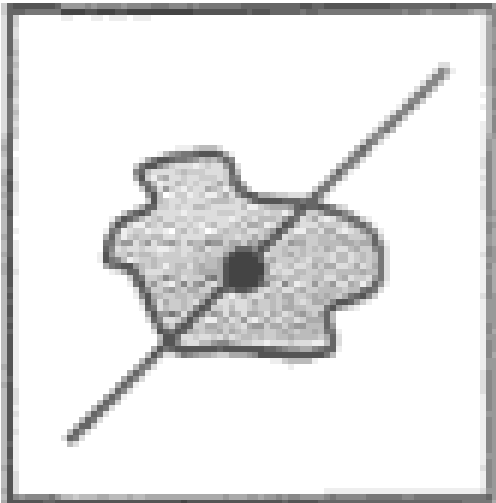
Dilemma 1: Schaalniveaus

Dilemma 2: Toegangspunten

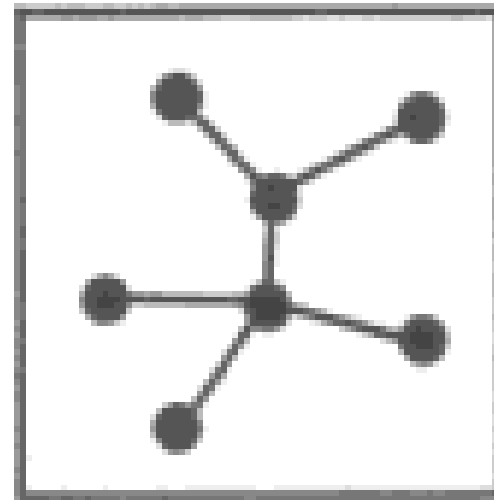
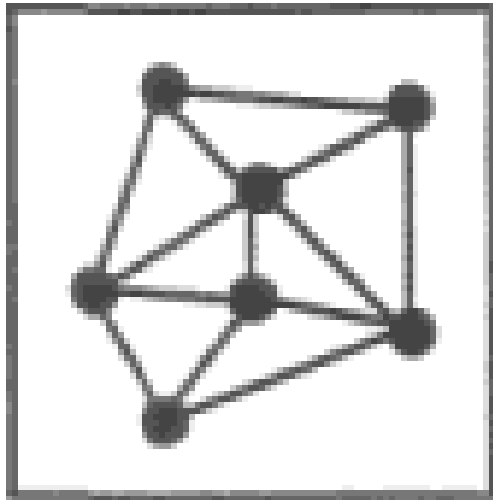

Dilemma 3: Ligging

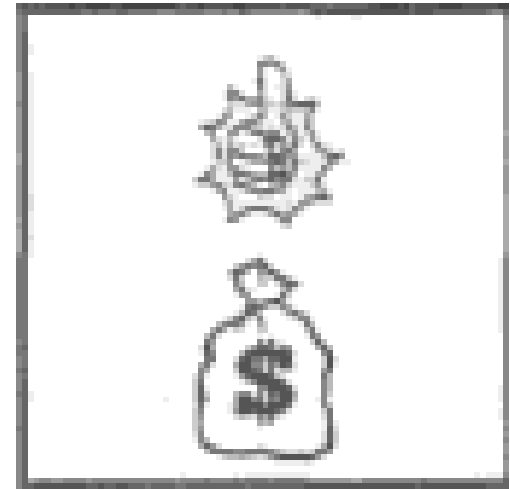
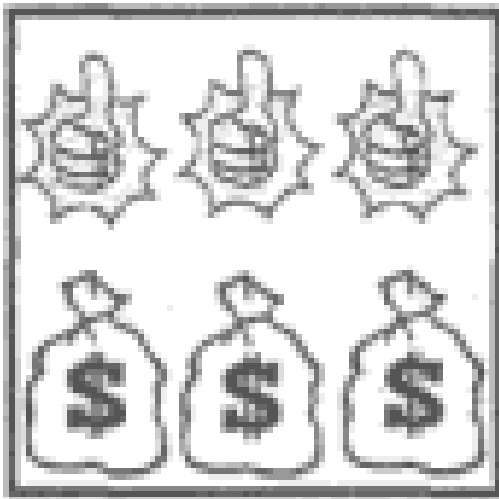

Dilemma 4: Netwerkdichtheid

Dilemma 5: Realiteit

Stappen methodiek

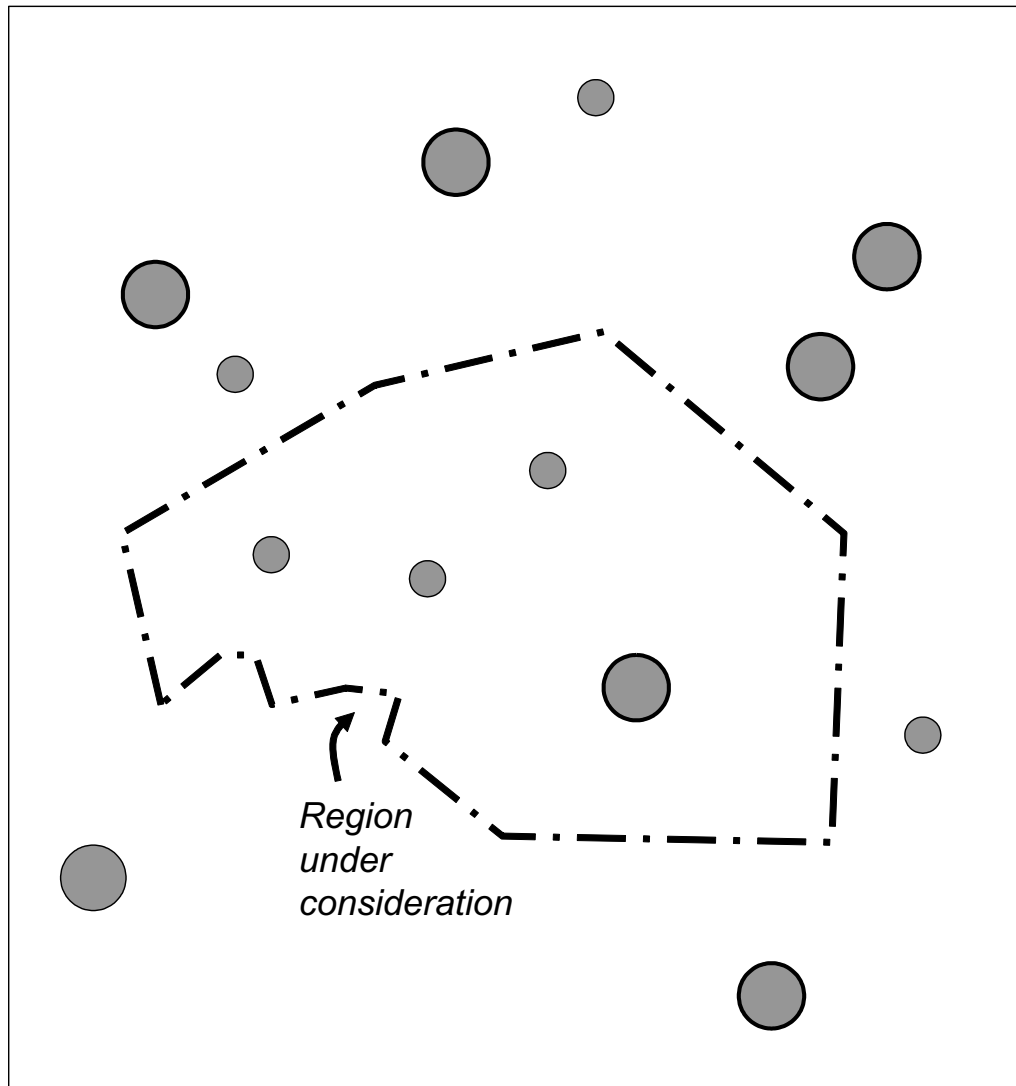
1. Doelen en criteria
2. Kernenhiërarchie
3. Gewenste verbindingen
4. Ideaaltypisch netwerk
5. Analyse bestaand netwerk
6. Ontwerp reële netwerkstructuur

Koppel waar relevant de dilemma's aan de stappen

1: Bepaling doelen en criteria

- Keuze schaalniveau
- Keuze ligging toegangspunten
- Keuze studiegebied plus gebied er omheen
- Keuze grootte op te nemen kernen
- Keuze maximale omweg

2: 'Fictief' voorbeeld: kernenhiërarchie

Preparation for
the design of the
ideal I3-network

Legend:

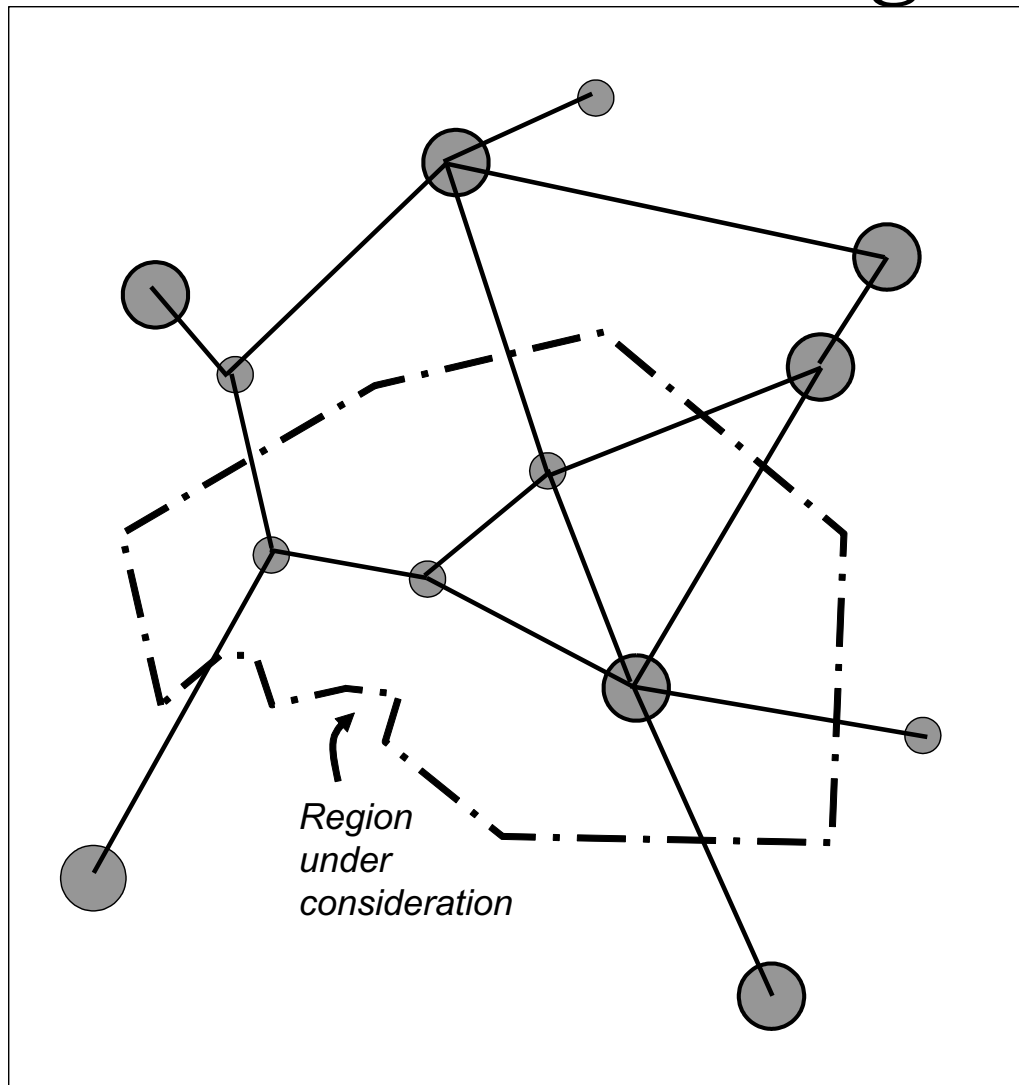

Level 1
concentration

Level 2
concentration

3: Gewenste verbindingen: schakels

Preparation for the design of the ideal I3-network

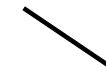
Legend:

Level 1 concentration

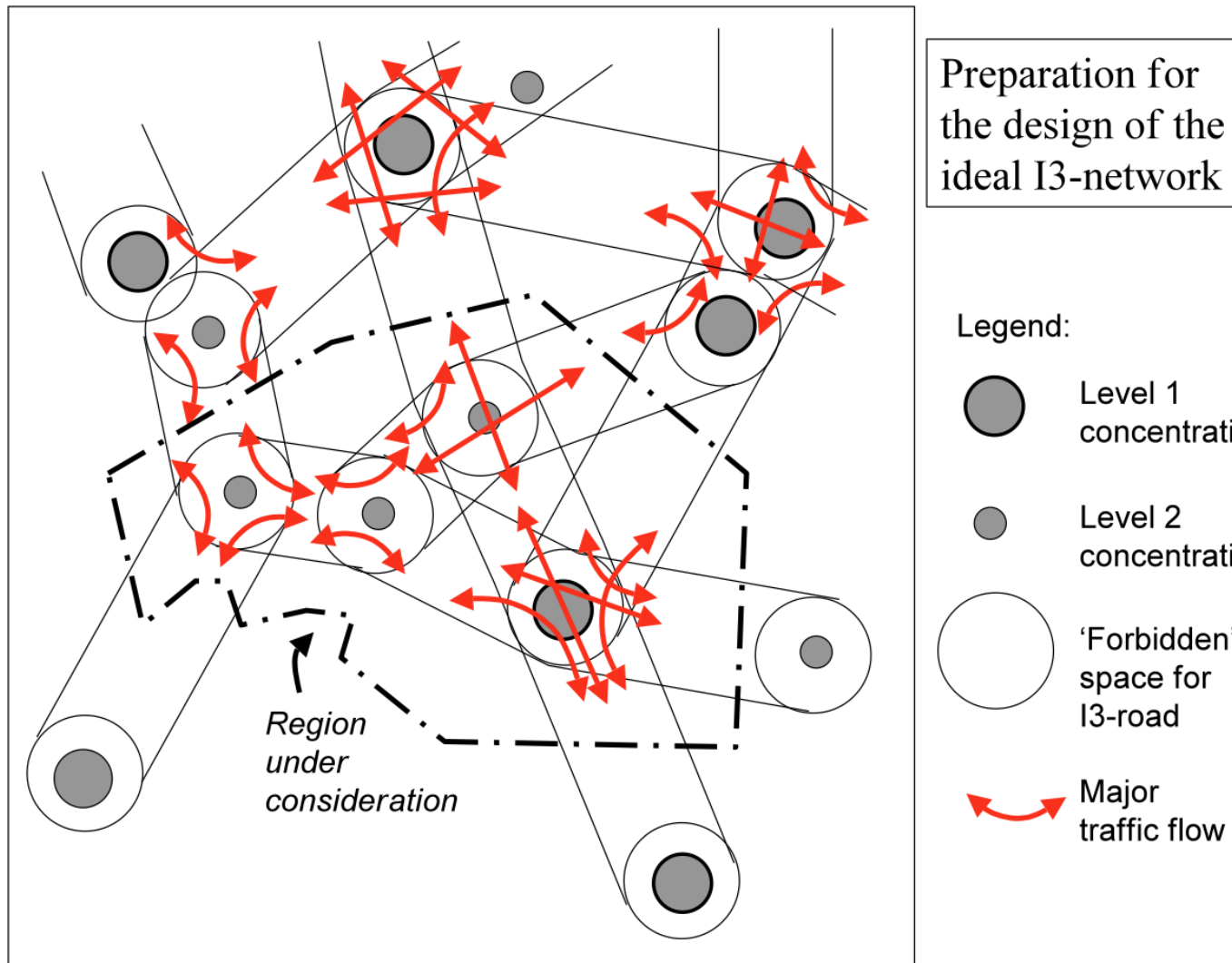

Level 2 concentration

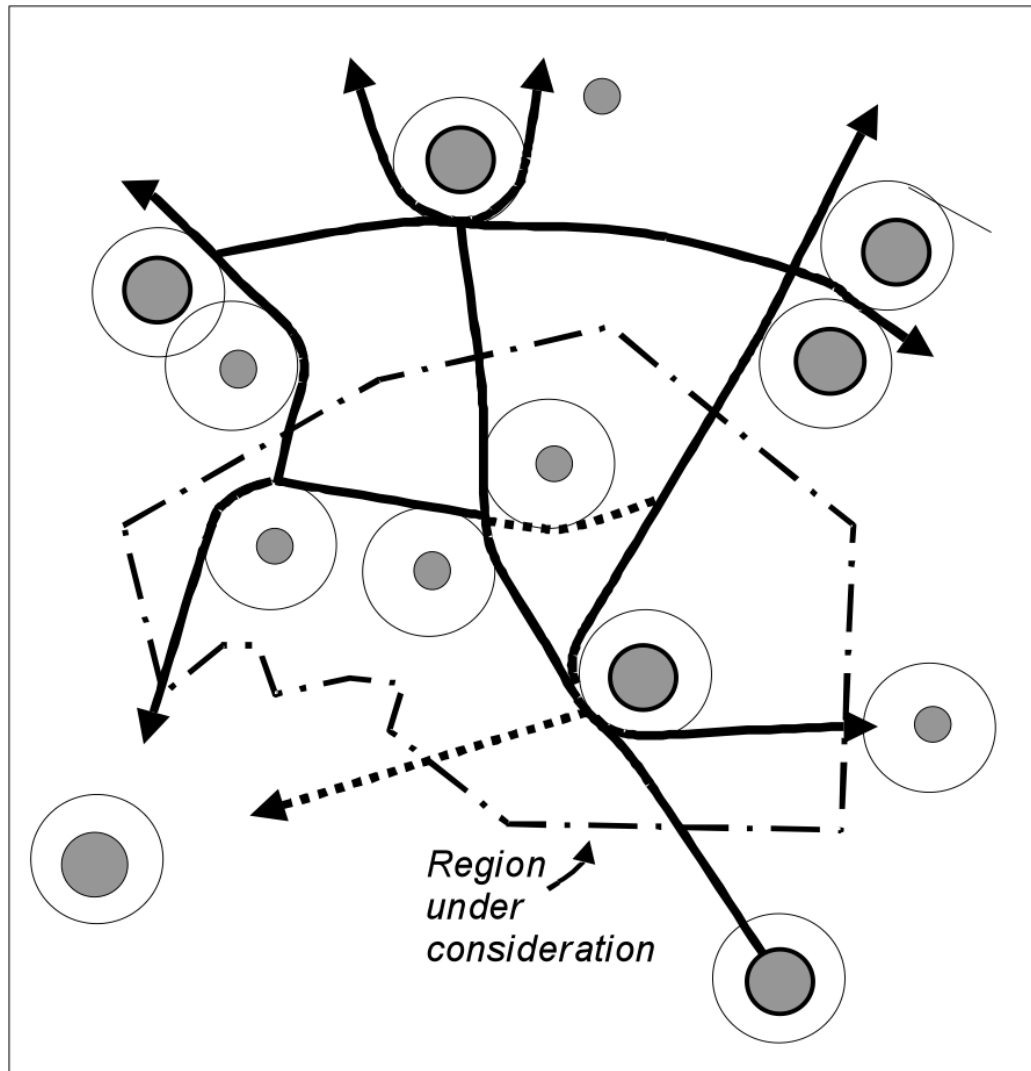

Desired connection

4a: Ideaaltypisch netwerk: ligging

4b: Ideaaltypisch netwerk: resultaat

Final design of
ideal I3-network

Link added
because of
excessive detours

Region
under
consideration

5: Analyse bestaand netwerk

Nationaal

Analyse bestaand netwerk: wegen

- Afstand tussen toegangspunten > 8 km
- Afstand tussen toegangspunten 4-8 km
- Afstand tussen toegangspunten < 4 km
- Niet autosnelweg
- Centrum kern
- ▲ Onlogisch punt
- Huidige netwerk raakt ontsluitingscirkel

6: Ontwerp reëel netwerk

- Veel mogelijkheden
- Van: kleine, slimme aanpassingen
- Via: koppeling met openbaar vervoernetwerken
- Of: functioneel ontvlechten
- Naar: ideaal netwerk als reëel eindbeeld

Opmerkingen Ontwerpmethodiek

- Geschikt voor wegen en openbaar vervoer
- Geschikt voor nationaal, regionaal en lokaal niveau
- Vraagt weinig data
- Geschikt voor proces met niet verkeerskundigen
- Ideaal ontwerp niet als doel maar als hulpmiddel:
Laat zien waar huidig netwerk goed of slecht is
- Ontwerp in vervolgstap goed analyseren met bv. verkeers- en vervoermodel en waar nodig aanpassen